APPENDIX

Variarum Propoſitionum ab aliquibus Summis Pontificibus damnatarum.

CAPUT PRIMUM

Referuntur Propoſitiones Damnatæ Anno 411. & item Anno 416.

S. Innocentius Papa hujus nominis primus damnavit haſce Pelagii, ac Cæleſtii propoſitiones, reſpondens Concilio Carthaginenſi & Concilio Milevitano. Sunt ergo Propoſitiones Doctrinæ Pelagianæ, ut hic jacet damnatæ annis 411. & 416. Primæ tres ſpectant ad Concilium Carthaginenſe, aliæ ad Milevitanum.

1 NAturaliter poteſt implere legem qui vult, & Deus legem ad adjutorium dedit.

2 Ad perficiendam juſtitiam, & Dei mandata complenda, ſola humana ſufficere poteſt natura.

3 Parvuli propter ſalutem, quæ per Salvatorem Chriſtum datur, Baptizandi non ſunt.

4 Poteſt homo in hac vita, præceptis Dei cognitis, ad tantam perfectionem juſtitiæ, ſine adjutorio gratiæ Salvatoris, per ſolum liberæ voluntatis arbitrium pervenire, ut etiam non ſit neceſſarium dicere, *Dimitte nobis debita noſtra*.

5 *Illud, ne nos inferas in tentationem*, non ita intelligendum, tamquam divinum adjutorium poſcere debeamus, ne in peccatum tentari decidamus, quoniam hoc in noſtra poſitum eſt poteſtate, & ad hoc implendum, ſola ſufficit hominis voluntas.

6 Non eſt orandus Deus ut contra peccati malum & ad operandum juſtitiam ſit noſter adjutor.

7 Non opitulatur Parvulis ad conſequendam vitam æternam Chriſtianæ gratiæ Sacramentum.

CAPUT II.

Refertur Propoſitio Abbatis Joachim de unitate Divinæ Trinitatis in Natura, damnata in Concilio Lateranenſi 4. anno 1215.

UNitas divinarum Perſonarum in Natura non eſt vera & propria, ſed quaſi collectiva, & ſimilitudinaria, quemadmodum dicuntur multi Homines unus Populus, & multi Fideles una Eccleſia.

CAPUT III.

Referuntur Propoſitiones anno 1276. a Joanne XXII. contra Doctrinas D. Jo: de Poliaco Doctoris Pariſienſis, damnatæ in extravaganti Cum inter nonnullos de verb. Signific. *ea item alia propoſitio ab eodem damnata in Concilio Lugdunenſi.*

1 COnfeſſi Fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confeſſiones, tenentur eadem peccata quæ confeſſi fuerant, iterum confiteri proprio Sacerdoti.

2 Stante (omnis utriuſque ſexus) edicto in Concilio Generali, Romanus Pontifex non poteſt facere, quod parochiani non teneantur omnia peccata ſua ſemel in anno proprio Sacerdoti confiteri (quem dicit eſſe parochianum curatum) Immo nec Deus poſſet hoc facere, quia (ut dicebat) implicat contradictionem.

3 Papa non poteſt dare poteſtatem generalem audiendi confeſſionem, immo nec Deus, quin confeſſus habenti licentiam teneatur eadem confiteri proprio Sacerdoti, quem dicit eſſe (ut præmittitur) proprium curatum.

Ab eodem Pontifice in Concilio Lugdunenſi damnata eſt ut hæretica hæc propoſitio: Chriſtus & ejus Diſcipuli nihil habuerunt, & in his quæ habuerunt, nullum jus eis fuit.

CAPUT IV.

Referuntur Propoſitiones damnatæ anno 1311. in Concilio generali Viennenſi ſub Clemente Pontifice Maximo hujus nominis V. & ſunt errores Mulierculárum quarundam quæ Beguinæ vocabantur, & in illuſionibus vitæ ſpiritualis miſerrime jacebant. Referuntur deinde aliæ propoſitiones in eodem Concilio damnatæ. Porro Propoſitiones Beguardorum, & Beguinarum ſunt iſtæ.

1 HOmo in vita præſenti tantum & talem perfectionis gradum poteſt acquirere quod reddatur penitus impeccabilis, & amplius in gratia proficere non valebit. Nam (ut dicitur) ſi quis ſemper poſſet proficere, poſſet aliquis Chriſto perfectior inveniri.

2 Jejunare non oportet hominem, nec orare, poſtquam gradum perfectionis hujuſmodi fuerit aſſecutus, quia tunc ſenſualitas eſt ita perfecte Spiritui & rationi ſubjecta, quod homo poteſt libere corpori concedere quicquid placet.

3 Illi, qui ſunt in prædicto gradu perfectionis, & Spiritus libertatis, non ſunt humanæ ſubjecti obedientiæ, nec ad aliqua præcepta Eccleſiæ obligantur. Quia (ut aſſerunt) ubi Spiritus Domini, ibi libertas.

4 Homo poteſt ita finalem Beatitudinem ſecundum omnem gradum perfectionis in præſenti aſſequi, ſicut eam in vita obtinebit beata.

5 Quælibet intellectualis creatura in ſe ipſa naturaliter eſt Beata, & anima non indiget Lumine gloriæ ipſam elevante ad Deum videndum, & eo beate fruendum.

6 Se in actibus exercere virtutum eſt hominis imperfecti, & perfecta Anima licentiat a ſe virtutes.

7 Mulieris oſculum (cum ad hoc natura non inclinet) eſt mortale peccatum, actus autem carnalis (cum ad hoc natura inclinet) peccatum non eſt, maxime cum tentatur exercens.

8 In Elevatione corporis Chriſti Jeſu non debent aſſurgere, nec eidem reverentiam exhibere: aſſerentes, quod eſſet imperfectionis eiſdem ſi a puritate, & altitudine ſuæ contemplationis tantum deſcenderent, quod circa Myſterium, ſeu Sacramentum Euchariſtiæ, aut circa paſſionem humanitatis Chriſti aliqua cogitarent.

9 In hoc Concilio damnata pariter fuit tamquam hæretica iſta propoſitio ſub eodem Pontifice: *Exercere uſuras non eſt peccatum*.

10 Damnata fuit inſuper ut hæretica hæc propoſitio: Anima rationalis non eſt vere & proprie forma Corporis humani.

CAPUT V.

Refertur Propoſitio damnata anno 1418. in Concilio Conſtantienſi Oecumenico ſub Jo: 23. tempore Schiſmatis ante creationem Martini V. qui deinde hujus Propoſitionis damnationem approbavit. Eſt autem propoſitio circa occaſionem Tyrannorum, & eſt hujuſmodi.

1 QUilibet Tyrannus poteſt, & debet licite & meritorie occidi per quemcumque Vaſallum ſuum, vel

vel ſubditum, etiam per clanculares inſidias, & ſubtiles blanditias vel adulationes, non obſtante quocunque præſtito juramento, ſeu confœderatione factis cum eo, non expectata ſententia vel mandato Judicis cujuſcumque.

CAPUT VI.

APPENDIX

De Schiſmate hujus temporis.

CUm Urbanus VI. ſeverioribus fortaſſe gubernationis habenis urbi dominaretur, & Cardinales nonnullos ambitione damnaret, ac in pluribus coerceret, factum eſt, ut hi novum Pontificem ſub prætextu quod electio Urbani VI. minime canonica habenda eſſet, quia non libere facta, deligerent. Hæc electio Cardinalium prope Romam habita extulit ad Pontificatum Robertum comitem Gebevenſem, qui dictus eſt Clemens VII. Hinc atrox nimis ſchiſma inconſutilem Chriſti veſtem, Eccleſiam ſcilicet dividebat. Poſthæc coactum eſt, non tamen convocante Pontifice, Piſanum Concilium a quo Pontifices ambo depoſiti & creatus tertius Pontifex, ita ut jam Schiſma tres diviſiones ſubiret, Cardinalis Petrus Philaretes Vir Dei aſſumptus fuit ad Pontificatum Piſis. Quare Principibus ipſis, ac Orbe Catholico, in tres partes diviſo, Schiſma magis ac magis invaleſcebat in dies, præſertim ex eo quod defuncto Clemente qui ei adhærebant Cardinales novum illi Pontificem ſubrogarunt Petrum de Luna, qui Benedicti Decimitertii nomen aſſumpſit, & ad plurimos annos Eccleſiam Chriſti turbavit. Tandem adhibito efficaci remedio & convocato Conſtantiæ de conſenſu partium Concilio Oecumenico, tres Pontifices dignitate Pontificia privati ſunt, ac Electus Cardinalis Columna Romanus qui Martinus V. voluit nuncupari. Porro Martinus Quintus omnia deinde acta in Concil. Conſtantienſi ad fidem ſpectantia approbavit auctoritate Apoſtolica, & deinde reddita Eccleſiæ pace ſingulis Patribus facultatem fecit ad propria remeandi. Nec breviter hic attigiſſe ſufficiat quæ in Hiſtoriis Conciliorum fuſe exponuntur.

CAPUT VII.

Referuntur Propoſitiones Damnatæ anno 1418. ſub Joanne XXIV. ante Creationem Martini V. in Concilio Conſtantienſi, ſeſſione 45. contra Joannem Wicleſſum.

1 SUbſtantia panis materialis, & ſimiliter ſubſtantia vini materialis remanent in Sacramento Altaris.

2 Accidentia panis non manent ſine ſubjecto in eodem Sacramento.

3 Chriſtus non eſt in eodem Sacramento identice, & realiter propria præſentia corporali.

4 Si Epiſcopus, vel Sacerdos exiſtat in peccato mortali, non ordinat, non conſecrat, non conficit, non Baptizat.

5 Non eſt fundatum in Evangelio, quod Chriſtus Miſſam ordinaverit.

6 Deus debet obedire Diabolo.

7 Si homo fuerit debite contritus, omnis Confeſſio exterior eſt ſibi ſuperflua, & inutilis.

8 Si Papa ſit præſcitus, & malus & per conſequens membrum Diaboli, non habet poteſtatem ſuper fideles ſibi ab aliquo datam, niſi forte a Cæſare.

9 Poſt Urbanum VI. non eſt aliquis recipiendus in Papam, ſed vivendum eſt more Græcorum ſub legibus propriis.

10 Contra Scripturam Sacram eſt, quod viri Eccleſiaſtici habeant poſſeſſiones.

11 Nullus Prælatus debet aliquem excommunicare, niſi prius ſciat eum excommunicatum a Deo, & qui ſic excommunicat, fit ex hoc hæreticus, vel excommunicatus.

12 Prælatus excommunicans Clericum, qui appellavit ad Regem, vel ad Concilium Regni, eo ipſo traditor eſt Regis, & Regni.

13 Illi qui dimittunt prædicare, ſive audire verbum Dei propter excommunicationem hominum, ſunt excommunicati, & in Dei judicio traditores Chriſti habebuntur.

14 Licet alicui Diacono, vel Presbytero prædicare Verbum Dei abſque auctoritate Sedis Apoſtolicæ, ſive Epiſcopi Catholici.

15 Nullus eſt Dominus Civilis, nullus eſt Prælatus, nullus eſt Epiſcopus, dum eſt in peccato mortali.

16 Domini temporales poſſunt ad arbitrium ſuum auferre bona temporalia ab Eccleſia, poſſeſſionatis habitualiter delinquentibus, ideſt ex habitu, non ſolum actu delinquentibus.

17 Populares poſſunt ad ſuum arbitrium dominos delinquentes corrigere.

18 Decimæ ſunt puræ Eleemoſynæ, & poſſunt Parochiani propter peccata ſuorum Prælatorum ad libitum ſuum eas auferre.

19 Speciales orationes applicatæ uni perſonæ per Prælatos, vel Religioſos, non plus proſunt eidem, quam generales cæteris paribus.

20 Conferens Eleemoſynam Fratribus eſt excommunicatus eo facto.

21 Si aliquis ingreditur Religionem privatam qualemcumque, tam poſſeſſionatorum, quam mendicantium, redditur ineptior, & inhabilior ad obſervationem mandatorum Dei.

22 Sancti inſtituentes Religiones privatas, ſic inſtituendo peccaverunt.

23 Religioſi viventes in Religionibus privatis non ſunt de Religione Chriſtiana.

24 Fratres tenentur per laborem manuum victum acquirere, & non per mendicitatem.

25 Omnes ſunt ſimoniaci, qui ſe obligant orare pro aliis eis in temporalibus ſubvenientibus.

26 Oratio præſciti nulli valet.

27 Omnia de neceſſitare abſoluta eveniunt.

28 Confirmatio juvenum, Clericorum Ordinatio, locorum conſecratio, reſervantur Papæ, & Epiſcopis propter cupiditatem lucri temporalis, & honoris.

29 Univerſitates, ſtudia, Collegia, Graduationes, & magiſteria in eiſdem ſunt vana Gentilitate introducta; tantum proſunt Eccleſiæ, ſicut Diabolus.

30 Excommunicatio Papæ, vel cujuſcumque Prælati non eſt timenda, quia eſt cenſura Anti Chriſti.

31 Peccant fundantes Clauſtra; & ingredientes ſunt viri Diabolici.

32 Ditare Clerum eſt contra Regulam Chriſti.

33 Sylveſter Papa, & Conſtantinus Imperator errarunt Eccleſiam dotando.

34 Omnes de ordine mendicantium ſunt hæretici, & dantes eis Eleemoſynas ſunt excommunicati.

35 Ingredientes Religionem, aut aliquem Ordinem, eo ipſo inhabiles ſunt ad obſervanda Divina præcepta, & per conſequens ad perveniendum ad Regnum Cœlorum, niſi apoſtataverint ab eiſdem.

36 Papa cum omnibus Clericis ſuis poſſeſſionem habentibus ſunt Hæretici eo quod poſſeſſiones habent. & conſentientes eis, omnes videlicet domini ſæculares, & cæteri Laici.

37 Eccleſia Romana eſt ſynagoga Satanæ, nec Papa eſt proximus, & immediatus Vicarius Chriſti, & Apoſtolorum.

38 Decretales Epiſtolæ ſunt apocryphæ & ſeducunt a fide Chriſti, & Clerici ſunt ſtulti, qui ſtudent eis.

39 Imperator, & Domini ſæculares ſunt ſeducti a Diabolo, ut Eccleſiam dotarent bonis temporalibus.

40 Electio Papæ a Cardinalibus a Diabolo eſt introducta.

41 Non eſt de neceſſitate ſalutis credere Romanam Eccleſiam eſſe ſupremam inter alias Eccleſias.

42 Fatuum eſt credere Indulgentiis Papæ, & Epiſcoporum.

43 Juramenta illicita ſunt, quæ fiunt ad corroborandos humanos contractus, & commercia civilia.

44 Auguſtinus, Benedictus, & Bernardus damnati ſunt, niſi pœnituerint de hoc, quod habuerunt poſſeſſiones, & inſtituerunt, & intraverunt Religiones: & ſic a Papa uſque ad ultimum Religioſum omnes ſunt Heretici.

45 Omnes Religiones indifferenter introductæ ſunt a Diabolo.

CAPUT VIII.

Referuntur Propoſitiones Jo: Hus ibidem damnatæ tamquam errores in fide anno eodem;

1 UNica eſt Sancta univerſalis Eccleſia, quæ eſt Prædeſtinatorum univerſitas.

2 Paulus nunquam fuit membrum Diaboli, licet fecerit quoſdam actus, actibus Eccleſiæ malignantium conſimiles.

3 Præſciti non ſunt partes Eccleſiæ; cum nulla pars ejus finaliter excidet ab ea, eo quod prædeſtinationis Charitas, quæ ipſam ligat, non excidet.

4 Duæ naturæ, Divinitas, & humanitas ſunt unus Chriſtus.

5 Præſcitus, etſi aliquando eſt in gratia ſecundum præſentem juſtitiam, tamen nunquam eſt pars S. Eccleſiæ, & Prædeſtinatus ſemper manet membrum Eccleſiæ, licet aliquando excidat a gratia adventitia, ſed non a gratia prædeſtinationis.

6 Sumendo Eccleſiam pro convocatione prædeſtinatorum, ſive fuerint in gratia, ſive non, ſecundum præſentem juſtitiam, iſto modo Eccleſia eſt Articulus fidei.

7 Petrus non eſt, nec fuit caput Eccleſiæ S. Catholicæ.

8 Sacerdotes quomodolibet criminoſe viventes Sacerdotii polluunt poteſtatem, & ſic, ut filii infideles ſentiunt infideliter de 7. Sacramentis Eccleſiæ, de Clavibus, officiis, cenſuris, moribus, cæremoniis, & Sacris rebus Eccleſiæ, veneratione Reliquiarum, Indulgentiis, & ordinibus.

9 Papalis dignitas a Cæſare inolevit, & Papæ perfectio & inſtitutio a Cæſaris potentia emanavit.

10 Nullus ſine revelatione aſſereret rationabiliter de ſe, vel alio, quod eſſet caput Eccleſiæ particularis, nec Romanus Pontifex eſt caput Romanæ Eccleſiæ particularis.

11 Non oportet credere, quod iſte, quicunque eſt Romanus Pontifex, ſit caput cujuſcumque particularis Eccleſiæ Sanctæ, niſi Deus eum prædeſtinaverit.

12 Nemo gerit vicem Chriſti, vel Petri, niſi ſequatur eum in moribus, cum nulla alia ſequela ſit pertinentior, nec aliter recipiat a Deo procuratoriam poteſtatem, quia ad illud Officium Vicarius requiritur, & morum conformitas, & inſtituentis auctoritas.

13 Papa non eſt verus, & manifeſtus ſucceſſor Apoſtolorum Principis Petri, ſi vivit moribus contrariis Petro, & ſi quærit avaritiam, tunc eſt Vicarius Judæ Scarioth. Et pari evidentia Cardinales non ſunt vere, & manifeſti ſucceſſores Collegii aliorum Apoſtolorum Chriſti, niſi vixerint more Apoſtolorum, ſervantes mandata, & conſilia Domini noſtri Jeſu Chriſti.

14 Doctores ponentes, quod aliquis per cenſuram Eccleſiaſticam emendandus, ſi corrigi noluerit, ſæculari judicio eſt tradendus, pro certo ſequuntur in hoc Pontifices, Scribas, & Phariſæos, qui Chriſtum non volentem eis obedire in omnibus, dicentes, nobis non licet interficere quemquam; ipſum ſæculari judicio tradiderunt: & quod tales ſint homicidæ graviores, quam Pilatus.

15 Obedientia Eccleſiaſtica eſt Obedientia, ſecundum adinventionem Sacerdotum Eccleſiæ, propter expreſſam auctoritatem Scripturæ.

16 Diviſio immediata humanorum operum eſt, quod ſunt, vel virtuoſa, vel vitioſa, quia ſi homo eſt vitioſus, & agit quidquam, tunc agit vitioſe, & ſi eſt virtuoſus, & agit quidquam, tunc agit virtuoſe: quia ſicut vitium, quod crimen dicitur ſeu mortale peccatum, inficit univerſaliter actus hominis vitioſi; ſic virtus vivificat omnes actus hominis virtuoſi.

17 Sacerdotes Chriſti viventes ſecundum legem ejus, & habentes Scripturæ notitiam, & affectum ad ædificandum populum, debent prædicare non obſtante prætenſa excommunicatione. Quod ſi Papa, vel aliquis Prælatus mandat Sacerdoti ſic diſpoſito non prædicare, non debet ſubditus obedire.

18 Quilibet prædicantis Officium de mandato accipit, qui ad Sacerdotium accedit; & illud mandatum debet exequi, prætenſa excommunicatione non obſtante.

19 Per cenſuras Eccleſiaſticas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ad ſui exaltationem Clerus populum laicalem ſibi ſuppeditat, avaritiam multiplicat, malitiam protegit, & viam præparat AntiChriſto. Signum autem evidens eſt, quod ab AntiChriſto tales procedunt cenſuræ, quas vocant in ſuis proceſſibus fulminationes, quibus Clerus principaliſſime procedit contra illos, qui denudant nequitiam Anti Chriſti, qui Clerum pro ſe maxime uſurpabit.

20 Si Papa eſt malus, & præſertim ſi eſt præſcitus, tunc ut Judas Apoſtolus eſt Diaboli, Fur, & Filius perditionis, & non eſt caput S. militantis Eccleſiæ, cum nec ſit membrum ejus.

21 Gratia prædeſtinationis eſt vinculum, quo corpus Eccleſiæ, & quodlibet ejus membrum jungitur Chriſto capiti inſolubiliter.

22 Papa, vel Prælatus malus, & præſcitus eſt æquivoce paſtor, & vere Fur, & latro.

23 Papa non debet dici Sanctiſſimus, etiam ſecundum Officium, quia alias Rex deberet etiam dici Sanctiſſimus ſecundum Officium, & tortores, & præcones dicerentur Sancti, immo etiam Diabolus deberet dici Sanctus, cum ſit Officiarius Dei.

24 Si Papa vivat Chriſto contrarie, etiamſi aſcenderet per ritum, & legitimam electionem, ſecundum conſtitutionem humanam vulgatam, tamen aliunde aſcenderet, quam per Chriſtum, dato etiam quod intraret per electionem a Deo principaliter factam: nam Judas Scariotes rite, & legitime eſt electus a Deo Chriſto Jeſu ad Epiſcopatum, & tamen aſcendit aliunde ad ovile ovium.

25 Condemnatio 45. *art.* Joannis Wicleff per Doctores facta eſt irrationabilis, & iniqua, & male facta, & ficta eſt cauſa per eos allegata, videlicet ex eo, quod nullus eorum ſit Catholicus, ſed quilibet eorum, aut eſt Hereticus, aut erroneus, aut ſcandaloſus.

26 Non eo ipſo, quo Electores, vel major pars eorum conſenſerit viva voce ſecundum ritus hominum in perſonam aliquam, eo ipſo illa perſona eſt legitime electa, vel eo ipſo eſt verus, & manifeſtus ſucceſſor, vel Vicarius Petri Apoſtoli, vel alterius Apoſtoli in officio Eccleſiaſtico: unde ſive Electores, bene, vel male elegerint, operibus electi debemus cedere, nam eo ipſo, quo quis copioſius operatur meritorie ad profectum Eccleſiæ, habet a Deo ad hoc copioſius facultatem.

27 Non eſt ſcintilla apparentiæ, quod oporteat eſſe unum caput in Spiritualibus regens Eccleſiam, quod ſemper in Eccleſia ipſa militante converſetur, & conſervetur.

28 Chriſtus ſine talibus monſtruoſis capitibus per ſuos veraces Diſcipulos ſparſos per orbem terrarum, melius ſuam Eccleſiam regularet.

29 Apoſtoli, & fideles Sacerdotes Domini ſtrenue in

neceſſariis ad ſalutem regularunt Eccleſiam, antequam Papæ Officium foret introductum: ſic facerent deficiente, per ſumme poſſibile, Papa uſque ad diem judicii.

30 Nullus eſt Dominus civilis, nullus eſt Prælatus, nullus eſt Epiſcopus, dum eſt in peccato mortali. Poſt hanc damnationem cum Jo: Hus contumax perſeveraſſet in ſuis erroribus una cum Hieronymo de Praga, publico igne combuſtus eſt.

CAPUT IX.

Referuntur Propoſitiones Damnatæ in Concilio Baſileenſi ſub Eugenio IV. antequam Concilium eſſet acephalum anno 1435. decerptæ a libro Auguſtini Romani Archiepiſcopi Nazarens.

1 ANima Chriſti videt Deum tam clare & intenſe, quantum clare & intenſe Deus videt ſe ipſum.

2 Ratio ſuppoſitalis determinans humanam naturam in Chriſto, non realiter diſtinguitur ab ipſa natura determinata.

3 Chriſtus quotidie peccar & ex quo fuit Chriſtus quotidie peccavit.

4 Non omnes juſtificati ſunt membra Chriſti, ſed ſoli prædeſtinati.

5 Humana Natura in Chriſto eſt Perſona Verbi.

6 Humana Natura aſſumpta a Verbo ex unione perſonali eſt veraciter Deus naturalis & proprius.

7 Chriſtus ſecundum voluntatem creatam diligit Naturam humanam unitam Perſonæ Verbi quantum diligit Naturam Divinam.

8 Sicut duæ perſonæ in Divinis ſunt æqualiter diligibiles; ita duæ Naturæ in Chriſto humana, & divina ſunt æqualiter diligibiles propter Perſonam communem.

CAPUT X.

Referuntur nonnullæ propoſitiones Magiſtri Oxomenſis damnatæ in Congregatione Complutenſi quarum damnationem auctoritate Apoſtolica confirmavit Xyſtus IV. anno 1479.

1 PEccata mortalia quantum ad culpam & pœnam alterius ſæculi delentur per ſolam cordis contritionem ſine ordine ad Claves.

2 Confeſſio de peccatis in ſpecie fuit ex aliquo ſtatuto utili Eccleſiæ non de jure divino.

3 Pravæ cogitationes confiteri non debent, ſed ſola diſplicentia delentur ſine ordine ad Claves.

4 Confeſſio debet eſſe ſecreta, (ideſt) de peccatis ſecretis, non de manifeſtis.

5 Non ſunt abſolvendi pœnitentes niſi peracta prius pœnitentia eis injuncta.

6 Papa non poteſt indulgere alicui vivo pœnam Purgatorii.

7 Eccleſia Urbis Romæ errare poteſt.

8 Papa non poteſt diſpenſare in ſtatutis univerſalis Eccleſiæ.

9 Sacramentum Pœnitentiæ quantum ad collationem gratiæ Sacrament. naturæ eſt, non alicujus inſtitutionis veteris vel novi teſtamenti:

Damnatæ fuerunt hæ propoſitiones ut ſcandaloſæ & hæreticæ & coactus Magiſter Petrus Oxomenſis abjurare illas, quod Catholice implevit.

CAPUT XI.

Referuntur duæ Propoſitiones circa Hominis Animam rationalem quas Leo X. damnavit in Concilio Lateranenſi ſeſſ. 8. anno 1513. Propoſitiones ſunt iſtæ.

1 ANima intellectiva moralis eſt, ſaltem ſecundum philoſophiam.

2 Anima intellectiva eſt unica in cunctis Hominibus.

Duo iſtæ propoſitiones damnatæ fuerunt ut hæreticæ, ac deinde ſuperaddita hæc univerſalis definitio quoad aſſertiones philoſophicas. Cum verum vero minime contradicat, omnem aſſertionem veritati illuminatæ fidei contrariam, omnino falſa eſſe definimus, & ut aliter dogmatizare non liceat, diſtrictius inhibemus. Omnes hujuſmodi erroneis aſſertionibus inhærentes, tanquam hæreticos vitandos, & puniendos fore decernimus.

Inſuper omnibus, & ſingulis Philoſophis in univerſitatibus ſtudiorum generalium, & alibi publice legentibus diſtricte præcipimus, ut cum Philoſophorum principia, aut concluſiones in quibus a recta fide deviare noſcuntur auditoribus ſuis legerint, ſeu explicaverint (quale hoc de immortalitate animæ aut unitate, & mundi æternitate, ac alia hujuſmodi) teneantur eiſdem veritatem religionis Chriſtianæ omni conatu manifeſtam facere, & perſuadendo (pro poſſe) docere, ac omni ſtudio hujuſmodi Philoſophorum argumenta (cum omnia ſolubilia exiſtant) pro viribus excludere, atque reſolvere.

CAPUT XII.

Referuntur Propoſitiones 41. Martini Lutheri a Leone X. damnatæ anno 1520. per Bullam Exurge Domine *quæ ſic habent.*

1 HÆretica ſententia eſt, ſed uſitata, Sacramenta novæ legis juſtificantem gratiam illis dare, qui non ponunt obicem.

2 In puro poſt Baptiſmum negare remanens peccatum, eſt Paulum, eſt Chriſtum ſimul conculcare.

3 Fomes peccati, etiamſi nullum adſit actuale peccatum, moratur exeuntem a corpore animam ab ingreſſu cæli.

4 Imperfecta Charitas morituri fert ſecum neceſſario magnum timorem, qui ſe ſolo ſatis eſt facere pænam purgatorii, & impedit introitum regni.

5 Tres eſſe partes pœnitentiæ, contritionem, Confeſſionem, & ſatisfactionem non eſt fundatum in Sacra Scriptura, nec in antiquis SS. Chriſtianis Doctoribus.

6 Contritio, quæ paratur per diſcuſſionem, collationem & deteſtationem peccatorum qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animæ ſuæ, ponderando peccatorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amiſſionem æternæ Beatitudinis, ac æternæ damnationis acquiſitionem, hæc contritio facit hypocritam, immo magis peccatorem.

7 Veriſſimum eſt proverbium, & omnium Doctrina de contritionibus hucuſque data præſtantius, de cætero non facere ſumma pœnitentia: optima pœnitentia nova vita.

8 Nullo modo præſumas confiteri peccata venialia; ſed nec omnia mortalia, quia impoſſibile eſt, ut omnia mortalia cognoſcas: unde in primitiva Eccleſia ſolum manifeſte mortalia confitebantur.

9 Dum volumus omnia pure confiteri, nihil aliud facimus, quam quod miſericordiæ Dei nihil volumus relinquere ignoſcendum.

10 Peccata non ſunt ulli remiſſa, niſi remittente Sacerdote credat ſibi remitti: immo peccatum maneret, niſi remiſſum crederet, non enim ſufficit remiſſio peccati & gratiæ donatio, ſed oportet etiam credere eſſe remiſſum.

11 Nullo modo confidas abſolvi propter tuam contritionem, ſed propter verbum Chriſti, *Quodcumque ſolveris, &c.* Hinc, inquam, confide, ſi Sacerdotis obtinueris abſolutionem, & crede fortiter te abſolutum, & abſolutus vere eris, quidquid ſit de contritione.

12 Si per impoſſibile, confeſſus non eſſet contritus, aut Sacerdos non ſerio, ſed joco abſolveret, ſi tamen credat ſe abſolutum, veriſſime eſt abſolutus.

13 In Sacramento pœnitentiæ, ac remiſſione culpæ, non plus facit Papa, aut Epiſcopus, quam infimus Sacerdos; immo ubi non eſt Sacerdos, æque tantum quilibet Chriſtianus etiamſi mulier, aut puer eſſet.

14 Nul-

14 Nullus debet Sacerdoti reſpondere ſe eſſe contritum, nec Sacerdos requirere.

15 Magnus eſt error eorum, qui ad Sacramenta Euchariſtiæ accedunt, huic innixi, quod ſint confeſſi, quod non ſint ſibi conſcii alicujus peccati mortalis, quod præmiſerint orationes ſuas, & præparatoria: omnes illi judicium ſibi manducant & bibunt, ſed ſi credant & confidant ſe gratiam ibi conſecuturos, hæc ſola fides facit eos puros & dignos.

16 Conſultum videtur, quod Eccleſia in communi concilio ſtatueret laicos ſub utraque ſpecie communicandos, nec Bohemi ſub utraque ſpecie communicantes ſunt hæretici, ſed Schiſmatici.

17 Theſauri Eccleſiæ, unde Papa dat Indulgentias, non ſunt merita Chriſti.

18 Indulgentiæ ſunt piæ fraudes fidelium, & remiſſiones bonorum operum, & ſunt de numero eorum, quæ licent, & non de numero eorum, quæ expediunt.

19 Indulgentiæ his, qui veraciter eas conſequentur, non valent ad remiſſionem pœnæ pro peccatis actualibus debitæ apud Divinam Juſtitiam.

20 Seducuntur credentes Indulgentias eſſe ſalutares, & ad fructum Spiritus utiles.

21 Indulgentiæ neceſſariæ ſunt ſolum publicis criminibus, & proprie conceduntur duris ſolummodo, & impatientibus.

22 Sex generibus hominum Indulgentiæ nec ſunt neceſſariæ, nec utiles: videlicet mortuis, ſeu morituris; infirmis, legitime impeditis; his qui non commiſerunt crimina; his, qui crimina commiſerunt, ſed non publica; his, qui meliora operantur.

23 Excommunicationes ſunt tantum externæ pœnæ, nec privant hominem communibus ſpiritualibus Eccleſiæ orationibus.

24 Docendi ſunt Chriſtiani plus diligere excommunicationem, quam timere.

25 Romanus Pontifex Petri ſucceſſor, non eſt Chriſti Vicarius ſuper omnes totius Mundi Eccleſias, ab ipſo Chriſto in B. Petro inſtitutus.

26 Verbum Chriſti ad Petrum, quodcumque ſolveris ſuper terram, &c. extenditur duntaxat ad ligata ab ipſo Petro.

27 Certum eſt in manu Papæ, aut Eccleſiæ prorſus non eſſe ſtatuere articulos fidei; immo nec leges morum ſeu bonorum operum.

28 Si Papa cum magna parte Eccleſiæ, ſic vel ſic ſentiret, nec etiam erraret, adhuc non eſt peccatum, aut hæreſis contrarium ſentire, præſertim in re non neceſſaria ad ſalutem, donec fuerit per Concilium univerſale, alterum reprobatum, alterum approbatum.

29 Via nobis facta eſt enervandi auctoritatem Conciliorum, & libere contradicendi eorum geſtis, & judicandi eorum decreta, & confidenter confitendi, quidquid verum videtur, ſive reprobum fuerit, ſive reprobatum a quocumque Concilio.

30 Aliqui articuli Joannis Hus condemnati in Conc. Conſtantienſi ſunt Chriſtianiſſimi, veriſſimi, & Evangelici, quos nec univerſalis Eccleſia poſſet damnare.

31 In omni opere bono juſtus peccat.

32 Opus bonum optime factum, eſt veniale peccatum.

33 Hæreticos comburi, eſt contra voluntatem Spiritus Sancti.

34 Præliari adverſus Turcas eſt repugnare Deo viſitanti iniquitates noſtras per illos.

35 Nemo eſt certus, ſe non ſemper peccare mortaliter, propter occultiſſimum ſuperbiæ vitium.

36 Liberum arbitrium, poſt peccatum eſt res de ſolo titulo; & dum facit quod in ſe eſt, peccat mortaliter.

37 Purgatorium non poteſt probari ex ſacra Scriptura, quæ ſit in canone.

38 Animæ in Purgatorio non ſunt ſecuræ de earum ſalute ſaltem omnes; nec probatum eſt ullis aut rationibus, aut Scripturis, ipſas eſſe extra ſtatum merendi, aut augendæ charitatis.

39 Animæ in Purgatorio peccant, ſine intermiſſione quamdiu quærunt requiem, & horrent pœnas.

40 Animæ ex Purgatorio liberatæ ſuffragiis viventium, minus beantur, quam ſi per ſe ſatisfeciſſent.

41 Prælati Eccleſiaſtici, & Principes ſæculares non male facerent, ſi omnes ſaccos mendicitatis delerent.

C A P U T XIII.

Referuntur Propoſitiones Michaelis Baji damnatæ a S. Pio V. anno 1567. per Conſtitutionem ex omnibus, *& deinde a Gregor. XIII. anno 1579. & ab Urbano VIII. anno 1641.*

1 NEc Angeli, nec primi hominis adhuc integri merita recte vocantur gratia.

2 Sicut opus malum ex natura ſua eſt mortis æternæ meritorium, ſic bonum opus ex natura ſua, eſt vitæ æternæ meritorium.

3 Et bonis Angelis, & primo Homini, ſi in ſtatu illo perſeveraſſet, uſque ad ultimum vitæ, felicitas eſſet merces, & non gratia.

4 Vita æterna homini integro, & Angelo promiſſa fuit intuitu bonorum operum, & bona opera ex lege naturæ ad illam conſequendam per ſe ſufficiunt.

5 In promiſſione facta Angelo, & primo Homini continetur naturalis juſtitiæ conſtitutio, qua pro bonis operibus ſine alio reſpectu, vita æterna juſtis promittitur.

6 Naturali lege conſtitutum fuit Homini, ut ſi in obedientia perſeveraret, ad eam vitam pertranſiret, in qua mori non poſſet.

7 Primi hominis integri merita fuerunt primæ creationis munera, ſed juxta modum loquendi Scripturæ Sacræ non recte vocantur gratia, quo fit, ut tantum merita, non gratia debeant nuncupari.

8 In redemptis per gratiam Chriſti nullum inveniri poteſt bonum meritum, quod non ſit gratis indigno collatum.

9 Bona conceſſa homini integro, & Angelo, forſitan non improbanda ratione, poſſunt dici gratia: ſed quia ſecundum uſum Sacræ Scripturæ, nomine gratiæ, ea tantum munera intelliguntur, quæ per Jeſum Chriſtum male merentibus, & indignis conferuntur, ideo neque merita, neque merces, quæ illis redditur, gratia dici debet.

10 Solutio pœnæ temporalis, quæ peccato dimiſſo, ſæpe remanet; & corporis reſurrectio, proprie nonniſi meritis Chriſti adſcribenda eſt.

11 Quod pie, ac juſte in hac vita mortali uſque in finem converſati, vita conſequimur æternam, id non propriæ gratiæ Dei, ſed ordinationi naturali ſtatim initio creationis conſtitutæ juſto Dei judicio deputandum eſt; neque in hac retributione bonorum ad Chriſti meritum reſpicitur, ſed tantum ad primam inſtitutionem generis humani, in qua, lege naturali conſtitutum eſt, ut juſto Dei judicio obedientiæ mandatorum vita æterna reddatur.

12 Pelagii ſententia eſt: Opus bonum, citra gratiam adoptionis factum, non eſt regni Cœleſtis meritorium.

13 Opera bona a filiis adoptionis facta, non accipiunt rationem meriti ex eo, quod fiant per Spiritum adoptionis inhabitantem corda Filiorum Dei, ſed tantum ex eo, quod ſint conformia legi, quodque per ea præſtetur obedientia legi.

14 Opera bona Juſtorum non accipient in die judicii extremi ampliorem mercedem, quam juſto Dei judicio mereantur accipere.

15 Ratio meriti non conſiſtit in eo, quod qui bene operatur habeat gratiam, & inhabitantem Spiritum Sanctum; ſed in eo ſolum, quod obedit Divinæ legi.

16 Non eſt vera legis obedientia quæ fit ſine charitate.

17 Sentiunt cum Pelagio, qui dicunt, eſſe neceſſarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis ſublimetur ad ſtatum Deificum.

18 Ope-

18 Opera Cathecumenorum, ut fides, & pœnitentia ante remiſſionem peccatorum facta, ſunt vitæ æternæ merita, quam vitam ipſi non conſequentur, niſi prius præcedentium delictorum impedimenta tollantur.

19 Opera juſtitiæ, & Temperantiæ, quæ Chriſtus fecit, ex dignitate perſonæ operantis non traxerunt majorem valorem.

20 Nullum eſt peccatum ex natura ſua veniale; ſed omne peccatum meretur pœnam æternam.

21 Humanæ naturæ ſublimatio, & exaltatio in conſortium Divinæ naturæ, debita fuit integritati primæ conditionis, & proinde naturalis dicenda eſt, & non ſupernaturalis.

22 Cum Pelagio ſentiunt, qui textum Apoſtoli ad Romanos 2. *Gentes, quæ legem non habent, naturaliter, quæ legis ſunt, faciunt*, intelligunt de gentibus, fidei gratiam non habentibus.

23 Abſurda eſt eorum ſententia, qui dicunt, hominem ab initio, dono quodam ſupernaturali, & gratuito, ſupra conditionem naturæ ſuæ fuiſſe exaltatum, ut Fide, Spe, & Charitate Deum ſupernaturaliter coleret.

24 A vanis, & otioſis hominibus, ſecundum inſipientiam Philoſophorum, excogitata eſt ſententia, quæ ad Pelagianiſmum rejicienda eſt; Hominem ab initio ſic conſtitutum, ut per dona naturæ ſuperaddita, fuerit largitate conditoris ſublimatus, & in Dei filium adoptans.

25 Omnia opera infidelium ſunt peccata, & Philoſophorum virtutes ſunt vitia.

26 Integritas primæ creationis non fuit indebita humanæ naturæ exaltatio, ſed naturalis ejus conditio.

27 Liberum arbitrium ſine gratiæ Dei adjutorio, nonniſi ad peccandum valet.

28 Pelagianus eſt error, dicere, quod liberum arbitrium valet ad ullum peccatum vitandum.

29 Non ſoli fures ii ſunt latrones, qui Chriſtum, viam & oſtium veritatis, & vitæ negant; ſed etiam quicumque aliunde quam per ipſum in viam Juſtitiæ (hoc eſt aliquam juſtitiam) conſcendi poſſe docent.

30 Aut tentationi ulli, ſine gratiæ ipſius adjutorio reſiſtere hominem poſſe, ſic ut in eam non inducatur, aut ab ea non ſuperetur.

31 Charitas perfecta, & ſincera, quæ eſt ex corde puro, & conſcientia bona fide non ficta, tam in Catechumenis, quam in pœnitentibus poteſt eſſe ſine remiſſione peccatorum.

32 Charitas illa, quæ eſt plenitudo legis, non eſt ſemper conjuncta cum remiſſione peccatorum.

33 Catechumenus juſte, recte, & ſancte vivit, & mandata Dei obſervat, ac legem implet per charitatem, ante obtentam remiſſionem peccatorum, quæ in Baptiſmi lavacro demum percipitur.

34 Diſtinctio iſta duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur, ut auctor naturæ, & gratuiti, quo Deus amatur, ut beatificator, vana eſt, & commentitia, & ad illudendum ſacris Litteris, & pluribus veterum teſtimoniis, excogitata.

35 Omne, quod agit peccator, vel ſervus peccati, peccatum eſt.

36 Amor naturalis, qui ex viribus naturæ exoritur, ex ſola Philoſophia per elationem præſumptionis humanæ, cum injuria Crucis Chriſti defenditur a nonnullis Doctoribus.

37 Cum Pelagio ſentit, qui boni aliquid naturalis, hoc eſt, quod ex naturę ſolis viribus ortum ducit, agnoſcit.

38 Omnis amor creaturæ rationalis, aut vitioſa eſt cupiditas, qua mundus diligitur, quæ a Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, qua per Spiritum Sanctum in corde diffuſa, Deus amatur.

39 Quod voluntarie fit, etiamſi neceſſario fiat, libere tamen fit.

40 In omnibus ſuis actibus peccator ſervit dominanti cupiditati.

41 Is libertatis modus, qui eſt a neceſſitate, ſub libertatis nomine non reperitur in Scripturis, ſed ſolum nomen libertatis a peccato.

42 Juſtitia, qua juſtificatur per fidem impius, conſiſtit formaliter in obedientia mandatorum, quæ eſt operum Juſtitia, non autem in gratia aliqua animæ infuſa, qua adoptatur homo in filium Dei, & ſecundum interiorem hominem renovatur, ac Divinæ naturæ conſors efficitur, ut ſic per Spiritum Sanctum renovatus, deinceps bene vivere, & Dei mandatis obedire poſſit.

43 In hominibus pœnitentibus, ante Sacramentum abſolutionis, & in Catechumenis ante Baptiſmum, eſt vera juſtificatio; ſeparata tamen a remiſſione peccatorum.

44 Operibus pleriſque, quæ a fidelibus fiunt, ſolum, ut Dei mandatis pareant, cujuſmodi ſunt, obedire parentibus, depoſitum reddere, ab homicidio, a furto, a fornicatione abſtinere, juſtificantur quidem homines, quia ſunt legis obedientia, & vera legis juſtitia, non tamen iis obtinent incrementa virtutum.

45 Sacrificium Miſſæ non alia ratione eſt Sacrificium, quam generali illa, qua omne opus, quod fit, ut Sancta ſocietate Deo homo inhæreat.

46 Ad rationem, & definitionem peccati, non pertinet voluntarium; nec definitionis quæſtio eſt, ſed cauſæ & originis, utrum omne peccatum debeat eſſe voluntarium.

47 Unde peccatum Originis vere habet rationem peccati ſine ulla ratione, ac reſpectu ad voluntatem, a qua originem habuit.

48 Peccatum Originis eſt habituali parvuli voluntate voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eo quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

49 Et ex habituali voluntate dominante fit, ut parvulus decedens ſine regenerationis Sacramento, quando uſum rationis conſecutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blaſphemet, & legi Dei repugnet.

50 Prava deſideria, quibus ratio non conſentit, & quæ homo invitus patitur, ſunt prohibita præcepto, *non concupiſces*.

51 Concupiſcentia, ſive lex membrorum, & prava ejus deſideria, quæ inviti ſentiunt homines, ſunt vera legis inobedientia.

52 Omne ſcelus eſt ejus conditionis, ut ſuum auctorem, & omnes poſteros eo modo inficere poſſit, quo infecit prima tranſgreſſio.

53 Quantum eſt ex vi tranſgreſſionis, tantum meritorum malorum a generante contrahunt, qui cum minoribus naſcuntur vitiis, quam qui cum majoribus.

54 Definitiva hæc ſententia, Deum homini nihil impoſſibile præcepiſſe, falſo tribuitur Auguſtino, cum Pelagii ſit.

55 Deus non potuiſſet ab initio talem creare hominem, qualis nunc naſcitur.

56 In peccato duo ſunt; actus, & reatus, tranſeunte autem actu, nihil manet, niſi reatus, ſive obligatio ad pœnam.

57 Unde in Sacramento Baptiſmi, aut Sacerdotis abſolutione, proprie reatus peccati dumtaxat tollitur, & miniſterium Sacerdotum ſolum liberat a reatu.

58 Peccator pœnitens non vivificatur miniſterio Sacerdotis abſolventis, ſed a ſolo Deo, qui pœnitentiam ſuggerens, & inſpirans, vivificat eum, & reſuſcitat; miniſterio autem Sacerdotis ſolum reatus tollitur.

59 Quando per Eleemoſynas, aliaque pœnitentiæ opera Deo ſatisfacimus pro pœnis temporalibus non dignum pretium Deo pro peccatis noſtris offerimus, ſicut quidam errantes autumant (nam alioqui eſſemus, ſaltem aliqua ex parte Redemptores) ſed aliquid facimus, cujus intuitu Chriſti ſatisfactio nobis applicatur, & communicatur.

60 Per Paſſiones Sanctorum Indulgentiis communicatas non proprie redimuntur noſtra delicta, ſed per communionem charitatis nobis eorum Paſſiones impartiuntur, ut digni ſimus, qui pretio Sanguinis Chriſti a pœnis pro peccatis debitis liberemur.

61 Illa

61 Illa Doctorum diſtinctio, Divinæ legis mandata bifariam impleri, altero modo quantum ad præceptorum operum ſubſtantiam tantum; altero quantum ad certum quendam modum, videlicet ſecundum quem valeant operantem perducere ad Regnum æternum (hoc eſt ad modum meritorum) commentitia eſt, & explodenda.

62 Illa quoque diſtinctio, qua opus datur bifariam bonum, vel quia & objecto, & omnibus circumſtantiis rectum eſt & bonum (quod moraliter bonum appellare conſueverunt, vel quia eſt meritorium regni æterni, eo quod ſit a vivo Chriſti membro per Spiritum Charitatis, rejicienda eſt.

63 Sed & illa diſtinctio duplicis juſtitiæ, alterius, quæ fit per Spiritum Charitatis inhabitantem, alterius, quæ ſit ex inſpiratione quidem Spiritus Sancti cor ad pœnitentiam excitantis, ſed nondum cor inhabitantis; & in eo Charitatem diffundentis, qua Divinæ Legis Juſtificatio impleatur, ſimiliter rejicitur.

64 Item, & illa diſtinctio duplicis vivificationis, alterius, qua vivificatur peccator, dum ei pœnitentia, & vitæ novæ propoſitum, & inchoatio per Dei gratiam inſpiratur; alterius, qua vivificatur, qui vere juſtificatur, & Palmes vivus in vite Chriſto efficitur, pariter commentitia eſt, & ſcripturis minime congruens.

65 Non niſi Pelagiano errore admitti poteſt uſus aliquis liberi arbitrii bonus, ſive non malus, & gratiæ Chriſti injuriam facit, qui ita ſentit, & docet.

66 Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.

67 Homo peccat, etiam damnabiliter, in eo quod neceſſario facit.

68 Infidelitas pure negativa, in his, in quibus Chriſtus non eſt prædicatus, peccatum eſt.

69 Juſtificatio impii fit formaliter per obedientiam Legis, non autem per occultam communicationem, & inſpirationem gratiæ, quæ per eam juſtificatos faciat implere Legem.

70 Homo exiſtens in peccato mortali, ſive in reatu æternæ damnationis, poteſt habere veram charitatem; & Charitas, etiam perfecta poteſt conſiſtere cum reatu æternæ damnationis.

71 Per Contritionem, etiam cum Charitate perfecta, & cum Voto ſuſcipiendi Sacramentum conjunctam, non remittitur crimen extra caſum neceſſitatis, aut Martyrii, ſine actuali ſuſceptione Sacramenti.

72 Omnes omnino juſtorum afflictiones, ſunt ultiones peccatorum ipſorum: unde, & Job, & Martyres, quæ paſſi ſunt, propter peccata ſua paſſi ſunt.

73 Nemo, præter Chriſtum, eſt abſque peccato Originali. Hinc Beata Virgo mortua eſt propter peccatum ex Adam contractum, omneſque ejus afflictiones in hac vita, ſicut & aliorum juſtorum, fuerunt ultiones peccati actualis, vel Originalis.

74 Concupiſcentiam in renatis relapſis in peccatum mortale, in quibus jam dominatur, peccatum eſt, ſicut & alii habitus pravi.

75 Motus pravi concupiſcentiæ, ſunt, pro ſtatu hominis vitiati prohibiti præcepto; *non concupiſces*: Unde homo eos ſentiens, & non conſentiens, tranſgreditur præceptum, *non concupiſces*; quamvis tranſgreſſio in peccatum non deputetur.

76 Quandiu aliquid concupiſcentiæ carnalis in diligente eſt, non facit præceptum; *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo*.

77 Satisfactione laborioſæ juſtificatorum non valent expiare de condigno pœnam temporalem reſtantem poſt culpam condonatam.

78 Immortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, ſed naturalis conditio.

79 Falſa eſt Doctorum ſententia, primum hominem potuiſſe a Deo creari, & inſtitui ſine juſtitia naturali.

CAPUT XIV.

APPENDIX

De cavillatione quadam Bajanorum circa Damnationem iſtarum propoſitionum.

SCiendum, S. Pontificem Pium quintum Bullam damnationis ita concludere. Quas quidem ſententias ſtricto coram nobis examine ponderatas, quantum nonnullæ aliquo pacto ſuſtineri poſſent, in rigore, & proprio verborum ſenſu ab aſſertoribus intento, hæreticas, erroneas &c. damnamus: contendebant autem Janſeniſtæ quod poſt τὸ poſſent, non haberetur comma poſitum in originali Bullæ: ex qua interpunctione inferebant; nullam determinate dici poſſe damnatam, ſed tantum aliquas indeterminate, ideoque poſſe ſingulas defendi in ſenſu ab aſſertoribus intento: ſed Urb. VIII. in generali Congr. die 26. 1644. produxit ex archivio Bullam *In eminenti*, in qua repetit verba S. Pii V. & comma ponitur poſt τὸ poſſent, erantque interpunctiones uti primo retulimus. Poſtmodum Bajani dixerunt Bullam illam *In eminenti* eſſe ſubreptitiam quod etiam damnavit Alex. VIII. die 7. Decembris 1690. in *Prop.* 31.

CAPUT XV.

APPENDIX

De Statibus diverſis Naturæ humanæ, deque libertate Hominis, deque Chriſti gratia ad errores Lutheranorum, Janſeniſtarum, & Bajanorum percipiendos penitus neceſſaria.

IN triplici ſtatu poteſt humana natura conſiderari; In ſtatu naturæ integræ, in ſtatu naturæ lapſæ, ac in ſtatu naturæ puræ. Status naturæ integræ eſt ille in quo Adam fuit a Deo creatus; ſcilicet in ſtatu naturæ a Deo elevatæ ad finem Beatitudinis ſupernaturalis, id eſt ad videndum Deum ſicuti eſt, atque illo in æternitate fruendum. Igitur Adam fuit creatus in ſtatu naturæ integræ, ideſt cum juſtitia Originali, hoc eſt cum gratia ſanctificante, cum qua ſortitus eſt etiam habitus infuſos ſupernaturales Fidei, Spei, Charitatis, ac virtutum moralium; item ſcientiam infuſam rerum naturalium, taliter ut dependenter ab illis intellectus illius immunitate ab errore gauderet; item ſubjectionem appetitus inferioris, ideſt concupiſcentiæ, rationi, & voluntati; adeo ut non politicum tantum, verum etiam dſpoticum ſuarum paſſionum dominium exerceret; item immunitatem a morte ac reliquis vitæ miſeriis; non quidem ita ut ejus corpus eſſet naturaliter impaſſibile ac immortale, verum per lignum vitæ proviſum fuerat, ut illo utens vitam ac valetudinem perfectam ſervaret, & per felicitatem Paradiſi voluptatis & obedientiam Animalium omnium Adæ in eo loco fiebat ut nulli incommodo ac nulli miſeriæ ſubjaceret. Præter hæc inſtructus fuit auxiliis gratiæ actualis, ad merendum vitam æternam, & implenda Dei præcepta, & ad reſiſtendum tentationibus, quibus non omnino carebat, nec videbatur expedire quod omnino careret: *Etenim qui non eſt tentatus quid ſcit?* (Eccli. v. 34.) De facto in tentationem lapſus peccavit & per peccatum tranſiit ad ſtatum Naturæ lapſæ. Hic eſt ſecundus ſtatus naturæ humanæ, ideſt naturæ per peccatum corruptæ. Adam in peccatum lapſus amiſit gratiam ſanctificantem, item habitus virtutum, ideſt ultimum finem æternæ Beatitudinis, & immunitatem ab errore, immunitatem a fomite concupiſcentiæ, immunitatem a morte, & reliquis vitæ miſeriis, quæ dicuntur dona integritatis. Verum ex meritis Chriſti venturi ut Naturæ humanæ reparatoris, collata ſunt illi auxilia gratiæ actualis quibus pœnitentiam ſalutarem obtulit Deo, & per illam ex meritis Chriſti obtinuit,

tinuit, ut ejus natura repararetur. Quapropter deletum fuit ejus peccatum quatenus proprium ac perſonale, reſtituta ſunt illi dona gratiæ ſanctificantis, habitus virtutum & jus ad æternam Beatitudinem, & collata ſucceſſive dona gratiæ actualis, ut ipſam æternam Beatitudinem majorem ac majorem in dies mereretur. Verum dona integritatis reſtituta illi nequaquam fuerunt, atque ideo donec vixit manſit abſque immunitate ab erroribus in intellectu, abſque ſubjectione concupiſcentiæ rationi, abſque immunitate a morte ac reliquis vitæ miſeriis.

Hic ergo eſt ſtatus Naturæ lapſæ per Chriſtum reparatæ, ideſt, ſtatus, in quo deleto per Baptiſmum peccato Originali Homo elevatur per Gratiam Chriſti ad finem Beatitudinis ſupernaturalis & inſtruitur gratia ſanctificante & habitibus ſupernaturalibus virtutum, & dum pervenerit ad uſum rationis, inſtruitur gratiis actualibus quæ in opportunitatibus nunquam deſunt ut illis cooperando acquirat merita ſalutaria, & augmentum æternæ Beatitudinis ſuæ. Verum relinquitur abſque donis integritatis, ideſt abſque immunitate ab erroribus, abſque immunitate a fomite concupiſcentiæ, motibus ſuis rationis conſiderationem ac imperium voluntatis prævenientis, & abſque immunitate a morte ac reliquis vitæ miſeriis; & hæc omnia in ſtatu naturæ lapſæ per Chriſtum reparatæ in Fidelibus relinquuntur ad agonem ut definit Concil. Trid. in decreto de peccato originali ut nempe qui legitime contra iſta certaverit, coronetur.

Præter hos duos ſtatus alius a Theologis adnumeratur, diciturque ſtatus Naturæ puræ. Concipiunt Hominem creatum a Deo, ſed non elevatum ad finem Beatitudinis Supernaturalis, & conſequenter non inſtructum gratia ſanctificante nec habitibus ſupernaturalibus, & item carentem donis integritatis, nempe immunitate ab erroribus, immunitate a fomite concupiſcentiæ, immunitate a reliquis vitæ miſeriis, ſed nihilominus potentem ſibi acquirere aliquam Beatitudinem bene vivendo, aut illam demereri, & aliquam damnationem incurrere, ſe prave gerendo ac peccando. Hunc ſtatum naturæ puræ impoſſibilem volunt Calviniſtæ, Bajani, ac Janſeniſtæ, ſiquidem ejuſdem ſequaces doctrinæ, diverſis fraſibus traditæ; & ideo illum impoſſibilem docent quia dona integritatis ſuſtinent eſſe debita naturæ humanæ innocenti quæcumque ſit. Hinc non potuiſſe Deum creare ab initio Hominem qualis nunc naſcitur, etiam ſecluſo peccato originali, mordicus tenent.

Venio nunc ad gratiam & libertatem. Libertas ad agendum aliquid duplex eſt: alia a neceſſitate dicitur; alia vero a coactione. Libertas a neceſſitate eſt Libertas quæ dicitur etiam indifferentiæ, nempe Libertas Hominis conſtituti in actu primo proximo indifferenti tum ad agendum tum ad non agendum in ſenſu diviſo, ſive ad agendum oppoſitum; v. g. Homo conſtitutus in actu primo proximo ad ambulandum verſus Orientem erit liber a neceſſitate ſi dum taliter eſt conſtitutus, poterit aut ambulare ad Orientem, aut non ambulare, aut potius ambulare ad Occidentem, quam ad Orientem. Hæc eſt libertas a neceſſitate. Quatenus eſt libertas ad ambulandum aut non ambulandum dicitur libertas contradictionis; quatenus eſt libertas ad ambulandum ad Orientem aut ad Occidentem dicitur libertas Contrarietatis. Libertas a coactione illa eſt quam habet Homo conſtitutus in actu primo proximo ad aliquid quod non poteſt omittere, aut cujus oppoſitum nequit facere; ſed tamen libenter facit. V. g. dum aliquis abſtrahit involuntarie in aliquam diſtractionem mentis, & cogitat non advertens quid faciat de aliquo objecto ſibi grato, libere agit libertate a coactione, quatenus, eſto non poſſit tunc non cogitare dum ſic manet abſtractus; tamen quia objectum eſt ſibi gratum, libenter cogitat & manet libenter diſtractus.

Jam vero Calviniſtæ, Bajani ac Janſeniſtæ volunt quod noſtra libertas qua potimur in ſtatu naturæ lapſæ, ſit libertas tantum a coactione, ita ut quando peccamus non cogamur peccare, ſed libenter peccemus, attamen a peccato abſtinere vires nobis non ſuppetant, & deſit Chriſti gratia ad vitandum peccatum, quod tamen nihilominus imputatur nobis ad pœnam æternam ſi ſit peccatum lethale, quia docent ad merendum & demerendum ſufficere libertatem a coactione. Pariformiter quando ſalutariter operamur, non poſſumus non operari ſalutariter, quia Gratiæ Chriſti habenti, ut ajunt, abutentes verbis D. Auguſtini, humanorum cordium inclinandorum omnipotentiſſimam poteſtatem reſiſti non poteſt a nobis, ſicque non poſſumus non agere ſalutariter: nihilominus per hujuſmodi opera ſalutaria vere meremur vitam æternam, quia ea libenter operamur, quod ſufficit, cum ad merendum & demerendum ſufficiat libertas a coactione & actio facta ex gratia efficaci, cui non poſſit reſiſti.

Sed Catholica doctrina oppoſitum his erroribus docet, ac propterea de fide eſt non amiſiſſe Adam per peccatum Originale libertatem a neceſſitate. Gratiam fuiſſe collatam Adamo quando peccavit, ſufficientem ad hoc ut non peccaret, ſicque præter gratiam efficacem dari gratiam ſufficientem quia ſi gratia Adamo collata fuiſſet efficax, utique non peccaſſet; & item de fide eſt gratiæ efficaciam eſſe talem cui humana voluntas poſſit reſiſtere aut obtemperare, ſicque non auferre libertatem a neceſſitate. Pariformiter fides docet Deum eſſe fidelem, ac non permittere nos tentari ſupra id quod poſſumus, ſed facere etiam cum tentatione gratiæ ſuæ proventum, ut poſſimus ſuſtinere; ac propterea omnes qui peccant reperiri ante pravum ipſorum conſenſum in actu primo proſſimo indifferenti ad conſentiendum aut non conſentiendum pro libito, proindeque peccare cum libertate a neceſſitate ac propter hoc illis imputari peccatum. Denique de Fide eſſe quod libertas a neceſſitate requiritur ad merendum & demerendum & quod non ſufficit libertas a coactione; alioquin Beati etiam nunc mererentur in Cœlis augmentum Beatitudinis ſuæ; quia in amando Deum, cum eum libentiſſime ament, perfectiſſima libertate a coactione fruuntur.

Vim magnam faciunt Calviniſtæ, Bajani & Janſeniſtæ, in diſtinctione adjutorii *quo* & adjutorii *ſine quo non*, quæ diſtinguit D. Aug. in lib. de correptione & gratia, & adjutorum *quo* tribuit Hominibus poſt peccatum Adæ ex meritis Chriſti; adjutorum vero *ſine quo non* tribuit Adæ in ſtatu naturæ innocentis & nomine adjutorii quo intelligit gratiam efficaciſſimam, & comparat illam Beatitudini quæ non cogit quidem Beatum ad fruendum Deo, ſed tamen illum neceſſitat. Sed hoc nihil probat: nam quando adeſt gratia efficax, ſemper fit id ad quod datur & quantum ad hoc eſt ſicuti Beatitudo qua ſemper fit Beatus ille cui datur. Sed in hoc diſcrepat, quia per Beatitudinem non fit Beatus libere talis, ita ut per actum Beatificum mereatur vitam æternam, ubi vero per gratiam efficacem fit Homo ſalutariter operans, ita ut libere ſalutariter operetur, unde paritas non omnino currit; nec eſt neceſſe ut comparationes omnino reſpondeant comparatis. Diſcrimen quod intercedit inter gratiam quæ Adamo collata fuit a Deo, & gratiam quæ confertur Homini in ſtatu naturæ lapſæ hoc eſt, quod Gratia Adamica erat gratia ſanitatis, & noſtra eſt gratia medicinalis, & conſequenter auxilia quæ nobis conferuntur ad bene, ac ſalutariter operandum ſunt abundantiora, ſunt intenſiora, ſunt frequentiora, quia propter infirmitatem naturæ noſtræ talibus auxiliis indigemus, cum ſæpe debeant inſervire ad expugnandam moralem neceſſitatem ad peccandum, quæ non raro accidit nobis a dominatu concupiſcentiæ, ac tyrannide Diaboli cui per peccatum natura humana ſubjecta eſt, ac propterea Deus qui fidelis eſt debet nobiſcum facere cum tentationibus

no-

noſtris gratiæ ſuæ proventum ut ſuſtinere poſſimus; & hoc eſt quod innuit Apoſtolus ad Rom. 5. dicens *quod ubi abundavit delictum, ſuper abundavit gratia,* & Jo: 10. dicitur, *Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant.* Et hæc adnotaſſe ſit ſatis.

CAPUT XVI.

Refertur Propoſitio damnata anno 1602. a Clemente VIII. ſpeciali Bulla, circa Confeſſionem, & abſolutionem per Epiſtolam, aut per internuntium. Propoſitio eſt hæc:

LIcet per litteras, ſeu internuntium Confeſſario abſenti peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eo abſente abſolutionem obtinere.

Damnatur ad minus ut falſa, temeraria, & ſcandaloſa: & ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrendæ, ac Pontifici Romano reſervatæ, illius praxis, aut defenſio omnino interdicitur.

Notandum autem eſt hic, quod per hujus Propoſitionis damnationem non interdicitur Confeſſio facta per Scripturam Sacerdoti præſenti, quæ utique valida eſt ſi Pœnitens tradat eam continentem peccata ſua Confeſſario legendam, ac deinde addat *me accuſo de his omnibus quæ ſcripta ſunt in hac pagina, & a te lecta ſunt, & peto de omnibus abſolutionem;* imo ſecundum Sotum, Lugo, Martinum Perez & alios, licita eſt in caſu quo aliquis præ maxima verecundia non auderet legere ipſe paginam Confeſſario, aut in caſu quo Confeſſarius ſurditate laboraret.

CAPUT XVII.

Refertur Propoſitio circa S. Petrum & S. Paulum damnata ab Innocentio X. anno 1647. in Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis.

SAnctus Petrus, & S. Paulus ſunt duo Eccleſiæ Principes, qui unicum efficiunt; vel ſunt duo Eccleſiæ Catholicæ coriphæi ac Supremi Duces, ſumma inter ſe unitate conjuncti; Vel ſunt geminus univerſalis Eccleſiæ vertex, qui in unum diviniſſime coaluerunt: vel ſunt duo Eccleſiæ ſummi Paſtores ac Præſides qui unicum caput conſtituunt.

Damnatur hæc Propoſitio ut hæretica, ſi taliter explicetur, ut ponat omnimodam æqualitatem inter S. Petrum & S. Paulum, ſine ſubordinatione & ſubjectione Sancti Pauli ad Sanctum Petrum, in poteſtate ſuprema, & regimine univerſalis Eccleſiæ.

CAPUT XVIII.

Referuntur quinque famoſæ Janſenii Propoſitiones ab Innocentio X. damnatæ anno 1653. & deinde ab Alexandro VII. anno 1656. & noviſſime a Clemente XI. anno 1705. & ſingulis apponitur ſua condemnatio.

1 ALiqua Dei præcepta hominibus juſtis volentibus, & conantibus, ſecundum præſentes, quas habent, vires, ſunt impoſſibilia; deeſt quoque illis gratia, qua poſſibilia fiant. *Temerariam, impiam, blaſphemam, anathemate damnatam, & hereticam declaramus, & uti talem damnamus.*

2 Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur. *Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.*

3 Ad merendum, & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ, non requiritur in homine libertas a neceſſitate, ſed ſufficit libertas a coactione: *Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.*

4 Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei; & in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere, vel obtemperare: *Falſam, & Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.*

5 Semipelagianum eſt dicere, Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, aut ſanguinem fudiſſe: *Falſam, temerariam, ſcandaloſam, & intellectam eo ſenſu, ut Chriſtus pro ſalute dumtaxat prædeſtinatorum mortuus ſit, impiam, Blaſphemam, contumelioſam, Divinæ pietati derogantem, & Hereticam declaramus, & uti talem damnamus.*

CAPUT XIX.

APPENDIX

De nonnullis Cavillationibus Janſeniſtarum ad ictum Pontificiæ damnationis eludendum.

JAnſeniſtæ doloſi ad fulmen Sedis Apoſtolicæ declinandum cœperunt diſtinguere ſenſum obvium dictarum Propoſitionum a ſenſu ab Authore intentos & item ſenſum obvium quem efficiunt prout in libri contextu jacent, ac ſenſum obvium quem oſtendunt, prout a Janſeniano libro ſejunctæ. Item confugerunt ad hanc novitatem, nempe cœperunt Janſeniſtici Satrapæ hanc evulgare doctrinam, videlicet ſufficientem præſtari obedientiam Sedi Apoſtolicæ, obſequioſi ſilentii tributum illi modeſte, ac humiliter perſolvendo; nec requiri (cum Eccleſia non judicet de internis) ut interna fides Bullis Pontificum habeatur. Sed ad hæc omnia ſubterfugia Clemens XI. anno 1705. ſpeciali ſua Bulla definit Propoſitiones quinque Janſeniſticas, tum in ſenſu, quem præſeferunt verba, tum in ſenſu ab Auctore intento, maenre damnatas; & inſuper damnat obſequioſum ſilentium Janſeniſtarum tanquam doloſum, & inſufficiens ad debitam Eccleſiæ ſubjectionem præſtandam; declarans veram odedientiam Orthodoxi erga Eccleſiam conſiſtere in hoc, ut Eccleſiam ipſam audiat non tacendo ſolum, ſed & interius obſequendo. Etenim etiam impii in tenebris conticeſcunt; ac propterea non ore ſolum, ſed & corde rejici debere ac damnari quod rejicit ac damnat Eccleſia.

Alio ſubterfugio conantur eludere has omnes Pontificum definitiones aſſerendo nempe quod dictæ Propoſitiones non aſſeruntur veræ a Cornelio Janſenio, ſed tantum aſſeruntur veræ in operibus Divi Auguſtini ſæpius reperiri; & item quod Papa eſt infallibilis quidem in decidendo circa quæſtiones juris, non autem circa Quæſtiones facti, qualis eſt iſta, *an illæ Propoſitiones extent in libro Janſenii & an in eo libro ſenſum talem potius quam alium efficiant?* Reſp. aſſeri quod veræ ſint illæ Propoſitiones a Janſenio, ut patet ex toto libro.

Et deinde Janſenius aſſerit ſæpe doctrinam Divi Auguſtini eſſe irrefragabilem prorſus, ac certo veram; exceptis illis Propoſitionibus quas ipſe retractavit: ergo ſimul & ſemel aſſerit quod illæ Propoſitiones, quas aſſerit ſæpe repeti a Divo Auguſtino, ſunt prorſus, ac certo veræ. Ad id quod dicitur de quæſtionibus facti jam dictum eſt alias, Papam eſſe infallibilem in quæſtionibus facti quando connectuntur cum quæſtionibus juris. Videantur ibi dicta quæ locum hic habent: nam hæc duo quænam ſit, & qualis ſit hæc Propoſitio, ut patet ex terminis, connectuntur.

CA-

CAPUT XX.

Referuntur duæ Propoſitiones de Omnipotentia donata, & ſubjecta Creaturæ, ab Innocentio XI. anno 1679. in Congregatione Generali Sanctæ Romanæ Inquiſitionis damnatæ.

1 DEus donat nobis Omnipotentiam ſuam, ut ea utamur, ſicut aliquis donat alteri Villam, aut Librum.

2 Deus ſubjicit nobis ſuam Omnipotentiam.

Damnantur hæ duæ Propoſitiones ut temerariæ ad minimum, & novæ.

CAPUT XXI.

Refertur Propoſitio de uſu ſcientiæ ex Confeſſione acquiſitæ damnata in Generali Congr. S. Rom. Inquiſ. anno 1682. ſub Innocentio XI.

P*Ropoſitio eſt hæc.* Scientia ex Confeſſione acquiſita uti licet; modo fiat ſine directa, aut indirecta revelatione, & gravamine pœnitentis; niſi aliud multo majus ex non uſu ſequatur, in cujus comparatione prius merito contemnatur.

Nulla cenſura afficitur, ſed omnibus Sacramenti Pœnitentiæ Miniſtris mandatur, ut ab ea docenda, aut defendenda, aut in praxim deducenda prorſus abſtineant.

CAPUT XXII.

Referuntur Propoſitiones 68. Michaelis de Molinos ab Innocentio XI. damnatæ anno 1687.

1 NEceſſarium eſt annihilari potentias; & hæc eſt via interna.

2 Velle operare active, eſt offendere Deum, qui vult ſolus Agens eſſe; & ideo neceſſe eſt derelinquere ſe in illo, & deinde ſe habere corporis mortui inſtar.

3 Vota faciendi aliquam rem, ſunt impeditiva perfectionis.

4 Activitas naturalis eſt inimica gratiæ, & impedit operationem Dei, & veram perfectionem, quia Deus vult operari in nobis, ſine nobis.

5 Anima nihil operando annihilat ſe, & redit ad ſuum principum, ad ſuam originem, quæ eſt eſſentia Dei, ubi manet transformata, & divinizata; & tunc Deus manet in ſe ipſo, quia tunc non ſunt amplius duæ res unitæ, ſed una ſola, & ſic vivit & regnat Deus in nobis, & anima ſe annihilat in eſſe operativo.

6 Interna via eſt illa, in qua non cognoſcitur aut lumen, aut amor, aut reſignatio, neque neceſſarium eſt cognoſcere Deum; & ſic bene proceditur.

7 Non debet anima cogitare aut præmium, aut pœnam, aut Paradiſum, aut Infernum, aut mortem, aut æternitatem.

8 Non debet velle ſcire, an ambulet cum voluntate Dei, an ſit reſignata illi, vel non; nec eſt neceſſe, ut velit cognoſcere ſuum ſtatum, nec proprium nihilum; ſed ſeſe habeat quaſi corpus mortuum.

9 Non debet anima memor eſſe, vel ſui ipſius, vel Dei, vel ullius rei; & in via interna omnis reflexio eſt nociva, & etiam reflexio ſupra ſuas actiones humanas ac proprios defectus.

10 Si propriis defectibus aliquis ſcandalizat alterum, non eſt neceſſe ad id facere reflexionem, dummodo non ſit voluntas ſcandalizandi, & non poſſe reflectere ad proprios defectus, eſt donum Dei.

11 Ad dubia, quæ accidunt, recte ne procedamus, an non; non eſt neceſſarium reflectere.

12 Qui dedit liberum arbitrium Deo, non debet curare de nulla re, nec de Inferno, nec de Paradiſo, nec de habendo deſiderio ſuæ propriæ perfectionis, nec virtutum, nec propriæ ſanctitatis, nec propriæ ſalutis, a cujus etiam ſpe ſe purgare debet.

13 Dum conſignatum fuerit liberum Arbitrium Deo, illi debet relinqui cura, & cogitatio omnium rerum noſtrarum, & permitti, ut in nobis ſine nobis ſuum divinum faciat velle.

14 Qui reſignatus eſt Divinæ voluntati, non debet a Deo quidquam petere, quia petere eſt imperfectio, cum ſit actus propriæ voluntatis & electionis; & eſt quodammodo velle, ut Divina voluntas noſtræ ſe conformet, & non noſtra voluntati divinæ: & illud, *Petite, & accipietis*, ex Evangelio, non fuit dictum a Chriſto pro animabus internis, quæ nolunt habere voluntatem, quin & iſtæ eo deveniant, ut non poſſint Deo quidquam petere.

15 Unde ſicuti nihil debent a Deo rogare, etiam non debent reddere illi gratias pro ulla re, quia utrumque eſt æqualiter actus propriæ voluntatis.

16 Non oportet quærere indulgentias pro pœna debita peccatis propriis; quia melius eſt ſatisfacere Divinæ juſtitiæ, quam quærere miſericordiam; nam illud procedit ex puro Dei amore, & hec ex amore intereſſato, ideſt, perſonalis commodi noſtri, & non eſt res grata Deo, nec meritoria, quia eſt velle ſubterfugere crucem.

17 Ex quo traditum eſt Deo liberum arbitrium, cura etiam ac cogitatio animæ noſtræ, non debent ulterius æſtimari tentationes, nec alia fieri illis reſiſtentia, niſi negativa, non utendo induſtria; & ſi natura inde patitur, neceſſe eſt illam ſinere pati, quia natura eſt.

18 Qui in oratione utitur imaginibus, figuris, ſpeciebus, & propriis conceptibus, non adorat Deum *in ſpiritu, & veritate.*

19 Qui amat Deum, prout illum Ratio argumentando repræſentat, aut intellectus comprehendit, non amat Deum verum.

20 Dicere, in Oratione utendum diſcurſu, & cogitatibus, tunc, cum Deus non loquitur animæ, eſt ignorantia: Deus non loquitur unquam; illius loqui, eſt operari; ſemperque anima operatur, dum iſta ſuis diſcurſibus, cogitationibus, & operationibus eum non impedit.

21 In Oratione manendum eſt in fide obſcura, & univerſali cum quiete, & oblivione omnis alterius cogitationis particularis, & diſtincte attributorum Dei, & Trinitatis: atque ſtandum in præſentia Dei ad eum adorandum, amandum, eique ſerviendum, verum ſine productione ullorum actuum; Deus namque id genus rebus non delectatur.

22 Non eſt cognitio Fidei actus quiſpiam productus a creatura, ſed cognitio quædam illi a Deo data, quam creatura non novit ſe habere, neque adeo poſtea ſcit ſe habuiſſe; idemque dicendum de amore.

23 Myſtici cum S. Bernardo *in ſcala Clauſtralium*, diſtinguunt quatuor gradus, Lectionem, Meditationem, Orationem, & Contemplationem infuſam. Qui ſemper eſt in primo, nunquam tranſit ad ſecundum. Qui ſemper eſt in ſecundo, nunquam ad tertium pertingit, quæ eſt contemplatio noſtra acquiſita, ubi conſiſtendum eſt tota vita, dummodo Deus non trahat animam, nihil tale expectantem, ad contemplationem infuſam: & hac ceſſante, redeundum eſt animæ ad gradum tertium, & in eo conſiſtendum, non amplius revertendum ad ſecundum, aut primum.

24 Quantæcumque cogitationes inter Orandum accidant, etiam impuræ, quin & contra Deum, & Sanctos, contra fidem & Sacramenta; ſi non voluntarie foveantur, neque actu aliquo voluntatis rejiciantur, ſed cum indifferentia, & reſignatione tolerentur, non impediunt Orationem Fidei: immo illam reddunt perfectiorem; quia anima magis eſt reſignata voluntati Divinæ.

25 Tametſi ſuperveniat ſomnus, & dormiatur, om-

nino

nino tamen oratur, & contemplatio fit actualiter; quia oratio, & reſignatio, reſignatio, & oratio, totum eſt idem; & quandiu continuatur reſignatio, utique etiam oratio continuatur.

26 Tres hæ vitæ, Purgativa, Illuminativa, & Unitiva, ineptia eſt maxima, quæ unquam prolata ſit in ipſa Myſtica; cum non ſit, niſi via unica, ideſt via interna.

27 Qui deſiderat, & amplectitur devotionem ſenſibilem, is nec deſiderat nec quærit Deum, ſed ſeipſum: quique per viam internam incedit, male facit eam deſiderando ac habere conando, ſive in locis Sacris, ſive diebus ſolemnibus.

28 Bonum eſt tædium rerum ſpiritualium; quia ſic ab amore proprio expurgamur.

29 Cum anima interna faſtidit diſcurſus de Deo, & virtutibus, manetque frigida, non ſentiendo ſe ad fervorem accendi, bonum ſignum eſt.

30 Quidquid ſenſibile in vita ſpirituali percipitur, illud omne abominabile eſt, ſordidum, & immundum.

31 Nemo meditativus exercet veras virtutes internas, quales non poſſunt cognoſci a ſenſibus. Perdere oportet virtutes.

32 Nec ante, nec poſt Communionem alia opus eſt præparatione, aut gratiarum actione (pro animabus hiſce internis) quam ut ſe teneant in ſolita Reſignatione paſſiva; quia in hac invenitur amor, qui ſupplet modo profectiori, quam omnes alii virtutum actus, qui fieri poſſunt, & fiunt in via ordinaria. Etſi in hac occaſione Communionis accidant motus humiliationis, petitionis, aut gratiarum actionis, reprimi debent, quoties non cognoſcuntur eſſe ſpeciales Dei impulſus, aliter enim ſunt impulſus naturæ, nondum mortuæ.

33 Male facit anima, quæ via iſta interna graditur, ſi diebus ſolemnibus facere velit conatum aliquem particularem ad habendum ſenſum aliquem devotionis; quia animabus internis omnes dies ſunt pares, omnes feſti: idemque eſt de locis Sacris, cum omnia loca iis animabus ſint paria.

34 Deo gratias agere lingua, & verbis non eſt animarum internarum, quarum eſt in ſilentio ſe tenere, non præbentes Deo impedimentum, quominus in iis operetur: & quanto amplius ſe Deo reſignant, tanto magis experiuntur impotentiam dicendi, *Pater noſter*.

35 Animabus hujus viæ internæ non convenit, ut faciant operationes etiam virtuoſas ex propria electione, & activitate; alioquin mortuæ non forent. Nec debent facere actus amoris erga B. Virginem, Sanctos, Humanitatem Chriſti, quia cum hæc ſint objecta ſenſibilia, talis eſt amor erga illa.

36 Nulla creatura, neque B. Virgo, nec Sancti, ſedem habere debent in corde noſtro; quia Deus ſolus vult occupare illud, & poſſidere.

37 In occaſione tentationum etiam vehementium, non debet anima facere actus explicitos virtutum oppoſitarum, ſed tenere ſe in ſupradicto amore, & reſignatione.

38 Crux voluntaria mortificationum gravis eſt, & ſine fructu, ideoque omittenda.

39 Opera ſanctiſſima, & auſteritates, quas Sancti ſubierunt, non ſufficiunt ad animam, vel ab uno aſſultu liberandam.

40 B. Virgo nunquam opus aliquod externum fecit, & omnium Sanctorum fuit Sanctiſſima: igitur perveniri poteſt ad Sanctitatem ſine opere externo.

41 Deus, ut nos humiliet, & ad veram transformationem pertingere faciat, permittit, & vult in animabus quibuſdam perfectis, etiam non arreptitiis, ut dæmon operetur violentiam in earum corporibus, illaſque committere faciat actus carnales, etiam in vigilia, & ſine mentis offuſcatione movendo illis phyſice manus aliaque membra contra earum voluntatem, & idem dicendum eſt in ordine ad alios actus per ſe peccaminoſos; quo caſu non ſunt peccatum; quia adeſt conſenſus.

42 Poteſt dari caſus, quo hæ violentiæ ad actus carnales exiſtant in eodem tempore ex parte duarum perſonarum, ideſt, viri, & fœminæ, & conſequatur actus ex parte amborum.

43 Deus temporibus præteritis faciebat Sanctos per medium tyrannorum; hodie eos facit per medium dæmonum: qui dum illis cauſant dictas violentias, facit, ut ii magis ſe vilificent, & annihilent in ſe ipſis, ſeque in Deo reſignent.

44 Job blaſphemavit, & tamen in eo, *non peccavit labiis ſuis*; quia id fuit per violentiam dæmonis.

45 Sanctus Paulus paſſus eſt in ſuo corpore tales violentias dæmonis; unde ſcripſit; *Non quod volo bonum, hoc ago; ſed quod nolo malum, hoc facio*.

46 Hæ violentiæ ſunt medium magis proportionatum ad annihilandam animam, eamque promovendam ad veram transformationem, & unionem: neque alia eſt via; eſtque via facilior, & ſecurior.

47 Cum hæ violentiæ accidunt, oportet, ſinamus ſatanam agere non utendo propria induſtria, aut viribus, ſed conſiſtendo in nihilo noſtro: ac tametſi accidant pollutiones, actuſque obſcœni manibus procurati, atque etiam his magis inſolita & peregrina, non opus eſt his inquietari, ſed excludendi ſunt ſcrupuli, dubia, timores; quia anima magis illuminata, robuſtiorque & candidior efficitur, & acquiritur ſancta illa libertas. At in primis non oportet ea confiteri, ſitque ſanctiſſime illa non confitendo, quia ſic vincitur dæmon, & theſaurus quidam pacis obtinetur.

48 Satanas, qui facit tales violentias, ſuggerit deinde eſſe graves defectus ad inquietandam animam, ut non progrediatur in via interna: unde ad tollendas illi vires præſtat ea non confiteri, quia ne quidem ſunt peccata venialia.

49 Job per violentiam dæmonis faciebat pollutiones manibus ſuis eo ipſo tempore, quo *mundas habebat ad Deum preces*. Ita interpretando in tali ſenſu textum quemdam, *cap. 16. Job*.

50 David, Jeremias, & multi Prophetæ Sancti patiebantur ejuſmodi violentias harum impurarum operationum externarum.

51 In Scriptura Sacra multa ſunt exempla violentiarum ad actus externos peccaminoſos; ut Sampſonis, qui per violentiam occidit ſeipſum, cum Philiſtæis, uxorem duxit alienigenam, fornicatus eſt cum Dalila Meretrice; quæ alias erant res prohibitæ, & fuiſſent peccata: Item Judith, quæ mentita eſt Holoferni; Eliſæi, qui pueris maledixit: Eliæ, qui igne conſumpſit duos Duces cum cohortibus Regis Achab. An autem fuerit violentia facta immediate a Deo vel dæmonis miniſterio, ut in aliis accidit animabus, in dubio relinquitur.

52 Quando hæ violentiæ, etiam impuræ, veniunt ſine mentis offuſcatione, tunc anima poteſt ſe unire Deo, & reipſa ſemper magis unitur.

53 Ad cognoſcendum in praxi, an aliqua operatio in aliis perſonis fuerit violenta, regula, quam ea de re habeo, non ſolum eſt quod proteſtentur hæ animæ ſe non conſenſiſſe, vel quod non poſſint jurare ſe conſenſiſſe; ac quod videamus eſſe animas, quæ profectum faciunt in via interna; ſed præſertim me dirigo lumine quodam actuali, & quod ſuperius eſt cognitione humana ac Theologica, quo cognoſco certo cum interna ſecuritate operationem ejuſmodi eſſe violentam: & hoc lumen certum ſum venire a Deo, neque mihi vel umbram dubii in contrarium relinquit; cum in modum, quo interdum accidit, ut Deus revelando rem quampiam, eodem tempore animam ſecuram reddat, ſe eſſe qui eam revelationem facit, neque anima poſſit in contrarium dubitare.

54 Spirituales illi Viæ ordinariæ, in hora mortis ſe

ſe deluſos & confuſos invenient, cum omnibus paſſionibus in altero mundo expurgandis.

55 Per hanc viam internam pervenitur, etſi cum multa tolerantia, ad expurgationem & mortificationem omnium paſſionum, ita, ut nihil amplius ſentiatur, nihil, nihil plane, neque percipiat quis inquietudinem ullam, perinde ut corpus quoddam mortuum, neque anima ſe amplius in diverſa transferri ſinat.

56 Duæ leges, & duæ voluntates; altera animæ, altera amoris proprii, durant, quandiu amor proprius durat: unde ubi hic expurgatus, & mortuus fuerit, ut fit per viam internam, non amplius ibi ſunt illæ duæ leges, neque duæ voluntates, nec ultra fit ulla ſubreptio, aut motus improviſus; neque aliquid porro ſentitur, ne unum quidem veniale peccatum.

57 Per contemplationem acquiſitam pervenitur ad ſtatum non peccandi amplius, ſeu mortaliter, ſeu venialiter.

58 Ad ejuſmodi ſtatum pervenitur, non faciendo reflexionem ad operationes proprias, quia defectus naſcuntur ex reflexione.

59 Via interna ſeparata eſt a Confeſſione, a Confeſſariis, & a caſibus conſcientiæ, a Theologia & a Philoſophia.

60 Animabus provectis, quæ reflexionibus mori incipiunt, quin & eo ut mortuæ ſint jam pertingunt, Deus nonnunquam impoſſibilem reddit Confeſſionem, ipſeque ſupplet tantumdem ipſis largiendo gratiæ præſervantis, quantum reciperent ex Sacramento: ideoque his animabus non expedit eo caſu ad Sacramentum Pœnitentiæ accedere, quia non poſſunt.

61 Anima, cum ad mortem myſticam pertingit, non poteſt ultra velle aliud, quam vult Deus; quia non habet amplius voluntatem, & Deus illam ipſi ademit.

62 Per viam internam pervenitur ad continue conſiſtendum immobiliter in pace quadam imperturbabili.

63 Pervenitur etiam mediante via interna ad mortem ſenſuum, immo ſignum, quod quis in nihilo illo conſiſtat, ideſt, mortuus ſit morte myſtica, eſt, ſi ſenſus externi non magis jam repræſentent res ſenſibiles, quam ſi non exiſterent; quandoquidem non efficiant, ut intellectus ſe iis applicet.

64 Theologus minus eſt diſpoſitus quam ſimplex & idiota, ad hoc, ut ſit contemplativus: Primo, quia non habet fidem tam puram: Secundo, quia non eſt tam humilis: Tertio, quia non curat perinde de ſua ſalvatione: Quarto, quia habet caput plenum phantaſmatibus, ſpeciebus, opinionibus, & ſpeculationibus; & in eum nequit verum lumen intrare.

65 Superioribus obedire debet in exteriore; & latitudo voti obedientiæ Religioſorum pertingit ſolummodo ad exterius: aliud eſt in interiore, quo ſolus Deus & director intrant.

66 Riſu digna eſt doctrina quædam nova in Eccleſia Dei; animam, ad interna quod attinet, gubernari debere per Epiſcopum; & ſi is idoneus non fuerit, eundum animæ ab illo ad ſuum Directorem. Dico novam; quia nec Scriptura Sacra, nec Concilia, nec Canones, nec Bulla, nec Sancti, nec Auctores unquam id dixerunt, neque dicere poſſunt; quia *Eccleſia non judicat de occultis;* habetque ejus anima, ut eligat, quem maluerit.

67 Dicere, opus eſſe, ut internum manifeſtetur tribunal externo ſuperiorum, & eſſe peccatum, niſi fiat, ea eſt deceptio manifeſta, quia Eccleſia non judicat de occultis; atque animabus ſuis damnum adferunt fraudibus hiſce, & fictionibus.

68 In Mundo non eſt facultas nec juriſdictio ad mandandum, ut manifeſtentur litteræ Directoris circa internum animæ; & idcirco monitos eſſe oportet, eſſe hunc aſſultum quemdam ſatanæ.

Iſtæ Propoſitiones damnantur ut Hæreticæ, Suſpectæ, Erroneæ, Scandaloſæ, Blaſphemæ, piarum aurum Offenſivæ, Temerariæ, Chriſtianæ diſciplinæ relaxativæ, & everſivæ reſpective.

CAPUT XXIII.

APPENDIX

De erroribus Quietiſtarum.

CUm Quietiſtarum errores involvant ſupradictæ Propoſitiones damnatæ ab Innocentio Undecimo, quæ continent errores Michaelis de Molinos, hic operæ pretium duxi breviſſime addere in quo præſertim quietiſmus conſiſtat, ut Lector recentem hanc tartaream luem facilius dignoſcat, ac doceat evitare.

Quietiſmus itaque in hoc potiſſimum ſitus eſt, ut directores Quietiſtæ animas doceant quas manuducunt, ut in oratione ſeipſas ſiſtant & actum fidei de Divina præſentia ſtatim eliciant, ac deinde nihil ſollicitæ de ullo Myſterio aut veritate fidei meditandis otioſæ permaneant, nihil cogitent, nihil loquantur, & otium hujuſmodi perfectam quietem arbitrentur, ac perfectam contemplationem, illum vero actum fidei cenſeant initium quoddam beatificæ viſionis qua cognoſcitur Deus non in ænigmate, ſed ſicuti eſt. Hinc fit, ut conſuetum meditandi modum per Sanctas cogitationes, & Sanctos diſcurſus, affectus, propoſita &c. ſuperbe derideant & hortentur eos qui orant, ut conſulto ab illis ſe abſtineant; niſi Deus ipſe per ſe immediate aut per Angelos ſuas cogitationes, aut affectiones Sanctas immittat.

Sed quid agendum per Quietiſtas ſi forte (cum otium origo malorum omnium ſit) tempore illius otii tentationes inſurgant, aut graves concupiſcentiæ motus &c. Omnia per ipſos in pace ſuſcipienda ſunt & nullatenus hujuſmodi tentationibus eſt reſiſtendum; ſed permanere debet anima in otio ſuo, & hujuſcemodi concupiſcentias omnino permittere, ac illas tanquam Dei probationes ac violentum ſed ſalutare martyrium ſuſcipere; deque illis Deo immittenti gratias referre: ſic enim fiet, ut per tales violentias earum quies & contemplatio manente in ipſis fide Divinæ præſentiæ perficiantur. Hoc autem otium, hoc mere paſſive in oratione ſe gerere, mortem myſticam, viam internam, contemplationem habitualem, ſpolium perfectum ſui proprii intereſſe, reſignationem totalem Divinæ voluntati, quietem, transformationem in Deum vocant, & ſimilia. Sed vere hæc omnia ſunt meræ illuſiones, quibus Quietiſtæ abundantes in proprio ſenſu in perniciem animarum ſuarum miſerrime decipiuntur.

Reliquæ Propoſitiones damnatæ ab Alexandro VII. Innocentio XI. & Alexandro VIII. habentur in principio hujus Libri.

A P P E N D I X

Queſnellianarum Theſium a SS. D. N. CLEMENTE XI. profligatarum; quibus ſua ſeorſim ſubjicitur laconica explanatio, & oppugnatio; perſtringendo paucis, quæ fuſius, ac enucleatius in ſua Trutina Antiqueſnelliana, P. DOMINICUS VIVA Societatis JESU diſſeruit in obſequium dogmatum Catholicorum.

1 *QUid aliud remanet animæ, quæ Deum, atque ipſius gratiam amiſit, niſi peccatum, & peccati conſecutiones, ſuperba paupertas, & ſegnis indigentia, hoc eſt generalis impotentia ad laborem, ad orationem, & ad omne opus bonum?*

Si peccatori poſt amiſſam Dei gratiam per peccatum deficeret liberum arbitrium, ac poteſtas ad honeſte operandum, necnon gratia ad orandum, & ad reſipiſcendum, deluſorie a Deo ad pœnitentiam invitaretur: ſicut deluſorie invitatur cæcus ad videndum. Quo quid abſurdius?

2 *Jeſu Chriſti gratia, principium efficax boni cujuſcumque generis, neceſſaria eſt ad omne opus bonum; abſque illa, non ſolum nihil fit, ſed nec fieri poteſt.*

Citra Chriſti gratiam, quæ principium efficax eſt omnis boni, (hoc eſt citra gratiam efficacem) adhuc homo adjutus gratia ſufficienti exercere poteſt actus virtutum ſupernaturalium, tum Moralium, tum etiam Theologalium. Non eſt itaque gratia efficax ad omne opus bonum neceſſaria.

3 *In vanum, Domine, præcipis, ſi tu ipſe non das quod præcipis.*

Si Deus in vanum præciperet, quando denegat gratiam efficacem, qua dat, quod præcipit, nonne fatuum eſſet præceptum pœnitentiæ, quod a Deo peccatori non reſipiſcenti imponitur? Nonne fruſtranea eſſet gratia ſufficiens, quam Deus eidem confert, ut reſipiſcat? Cum tamen ea ſit beneficium ingens.

4 *Ita, Domine; omnia poſſibilia ſunt ei, cui omnia poſſibilia facis, eadem operando in illo.*

Perinde quaſi non eſſet poſſibilis converſio peccatoris, quando Deus gratiam illi confert ſufficientem, ut reſipiſcat, abſque eo quod reſipiſcentiam in illo operetur per gratiam efficacem.

5 *Quando Deus non emollit cor per interiorem unctionem gratiæ ſuæ, exhortationes, & gratiæ exteriores non ſerviunt, niſi ad illud magis obdurandum.*

Adhortationes, & gratiæ exteriores non deſerviunt ad obdurandum cor peccatoris, quin potius ad emolliendum; quamvis aliquando ex defectu propriæ cooperationis de facto non emolliatur, & gratia tunc temporis collata ſit inefficax.

6 *Diſcrimen inter Fœdus Judaicum, & Chriſtianum eſt, quod in illo Deus exigat fugam peccati, & implementum legis a peccatore, relinquendo illum in ſua impotentia; in iſto vero Deus Peccatori dat, quod jubet, illum ſua gratia purificando.*

Erroneum eſt hujuſmodi diſcrimen: cum etiam in Judaico fœdere contulerit Deus gratiam ſufficientem ad non peccandum, nec reliquerit Deus Judæos in impotentia ad bene operandum. Commentitium pariter eſt, quod ſemper Deus in Chriſtiano fœdere ſua gratia det quod jubet ſæpe enim quod jubet non ponitur, non quidem ex defectu gratiæ, ſed ex noſtra culpa. Denique falſum eſt, peccatorem gratia divina ſemper purificari: cum ſæpe adjuvetur, quin purificatio ſequatur vitio voluntatis.

7 *Quæ utilitas pro homine in veteri fœdere, in quo Deus illum reliquit ejus propriæ infirmitati imponendo ipſi ſuam legem? Quæ vero felicitas non eſt admitti ad fœdus, in quo Deus nobis donat, quod petit a nobis?*

Erroneum eſt, quod Deus reliquerit in veteri fœdere Judæos in ſua infirmitate deſtitutos gratia ſufficienti ad ſalutariter operandum. Quomodo peccaſſent legem tranſgrediendo ſi illam implere non potuiſſent? Erroneum pariter eſt, tam quod in Chriſtiano fœdere Deus ita donet quod petit a nobis, ut non requiratur ad illud ponendum libera noſtra cooperatio; quam quod ſemper nobis detur gratia efficax, ut ponatur, quod Deus petit a nobis; quinimo ſæpe ex noſtra culpa, non ex defectu gratiæ ſufficientis, illud non ponitur, nec Deus nobis dat quod petit a nobis.

8 *Nos non pertinemus ad novum fœdus, niſi in quantum participes ſumus ipſius novæ gratiæ, quæ operatur in nobis id, quod Deus nobis præcipit.*

Novum fœdus non reddit nos participes gratiæ per Chriſtum collatæ per hoc, quod Deus ſemper ſua gratia operetur in nobis id quod præcipit, quaſi vero nulla alia gratia Chriſti fidelibus detur præter efficacem; cum ſæpe detur gratia ſufficiens ad ponendum, quod præcipitur, quin tamen illud nobis reluctantibus ponatur.

9 *Gratia Chriſti eſt gratia ſuprema, ſine qua confiteri Chriſtum nunquam poſſumus, & cum qua nunquam illum abnegamus.*

Gratia Chriſti eſt quidem ſuprema, quatenus ſine illa ſalutariter Chriſtum confiteri non poſſumus: ſed falſum eſt, quod cum ea gratia ad Chriſtum confitendum ſufficienti, nunquam illum abnegemus.

10 *Gratia eſt operatio manus Omnipotentis Dei, quam nihil impedire poteſt, aut retardare.*

Everteret libertatem, atque adeo meriti nos redderet incapaces Gratia, ſi illi non poſſemus obluctari, ejuſque effectum impedire, ac retardare.

11 *Gratia non eſt aliud, quam voluntas Omnipotentis Dei jubentis, & facientis, quod jubet.*

Neque eſt verum, quod Gratia ſit Dei voluntas nobis extrinſeca; neque eſt verum, quod vi gratiæ ſemper fiat quod Deus jubet, quin unquam gratiæ culpabiliter reſiſtamus.

12 *Quando Deus vult ſalvare animam, quocumque tempore, quocumque loco, effectus indubitabilis ſequitur voluntatem Dei.*

Cum Deus velit omnes homines ſalvos fieri, nec tamen omnes ſalventur, conſectarium eſt, quod ſæpe Deus velit plurimos homines ſalvos fieri, quin ſequatur effectus ſalutis æternæ indubitabilis.

13 *Quando Deus vult animam ſalvam facere, & eam tangit interiori gratiæ ſuæ manu, nulla voluntas humana ei reſiſtit.*

Si res ita ſe haberet, nunquam gratiæ voluntas humana culpabiliter refragaretur, in vacuum illam recipiendo.

14 *Quantumcumque remotus a ſalute ſit peccator obſtinatus, quando Jeſus ſe ei videndum exhibet lumine ſalutari ſuæ, gratiæ, oportet, ut ſe dedat, accurrat, ſeſe humiliet, & adoret Salvatorem ſuum.*

Nonne lumine ſuæ gratiæ ſalutari ſeſe videndum exhibuit Deus Judæ, aliiſque obduratis peccatoribus, quin tamen iſti ſe dederint, accurrerint, ſeſe humiliarint, adorarintque Salvatorem ſuum.

15 *Quando Deus mandatum ſuum, & ſuam æternam locutionem comitatur unctione ſui Spiritus, & interiori vi gratiæ ſuæ, operatur illi in corde obedientiam, quam petit.*

Janſenianus eſt error, quod nunquam interiori gratiæ in natura lapſa reſiſtamus, atque adeo quod Deus ſemper operetur in corde humano obedientiam, quam petit, quoties mandatum ſuum, & ſuam æternam locutionem comitatur unctione ſui Spiritus, & interiori vi gratiæ ſuæ.

16 *Nullæ ſunt illecebræ, quæ non cedant illecebris gratiæ, quia nihil reſiſtit Omnipotenti.*

Etſi

Etſi Deus omnipotentiſſimam habeat poteſtatem inclinandorum quo libet cordium, ut loquitur Auguſtinus; nihilominus ſæpiſſime homines illecebris gratiæ, ipſique Omnipotenti reſiſtunt, tranſgrediendo ejus mandata, ſeducti ab illecebris hujus ſæculi, eſto ſæpe etiam a vividioribus gratiæ illecebris ad obediendum alliciantur.

17 *Gratia eſt vox illa Patris, quæ homines interius docet, ac eos venire facit ad Jeſum Chriſtum, quicumque ad eum non venit, poſtquam audivit vocem exteriorem Filii, nullatenus eſt doctus a Patre.*

Erronee dicitur, quod qui non diſcit, nec venit ad Chriſtum, nullatenus edoceatur a Patre, & gratiæ ſplendore illuſtretur. Gratia quippe, quæ interius homines docet, non cogit illos, ut ad Chriſtum veniant; ſed ſolum allicit ac trahit quantum eſt in ſe, etiam reluctantes.

18 *Semen Verbi, quod manus Dei irrigat, ſemper affert fructum ſuum.*

Si ſemper fructum ſuum afferret Semen Verbi a gratia divina irrigatum, quomodo poſſet Deus verbis illis Iſaiæ 5. conqueri: *Quid eſt, quod debui ultra facere vineæ meæ, & non feci ei? An quod expectavi, ut faceret uvas, & fecit labruſcas?*

19 *Dei gratia nihil aliud eſt, quam ejus omnipotens voluntas: hæc eſt idea, quam Deus ipſe nobis tradit in omnibus ſuis Scripturis.*

Dei gratia actualis (de qua hic eſt ſermo) neque eſt nobis extrinſeca, ut eſt Dei voluntas; neque eſt omnipotens, ſeu irreſiſtibilis.

20 *Veræ gratiæ idea eſt, quod Deus vult ſibi a nobis obediri, & obeditur; imperat & omnia fiunt; loquitur tamquam Dominus, & omnia ſibi ſubmiſſa ſunt.*

Si ſemper ac Deus vult ſibi obediri, obediretur, nunquam homines gratia divina inſtructi ejus mandata tranſgrederentur. Quod ſi deeſſet peccatoribus gratia ad obediendum neceſſaria, ac ſufficiens, fatue exprobrarentur, quod non obtemperarent.

21 *Gratia Jeſu Chriſti eſt gratia fortis, potens, ſuprema, invincibilis, utpote quæ eſt operatio voluntatis Omnipotentis, ſequela, & imitatio operationis Dei incarnantis, & reſuſcitantis Filium ſuum.*

Gratia Dei non eſt talis, ut nunquam illi culpabiliter reſiſtatur: propterea non eſt imitatio operationis divinæ incarnantis, ac reſuſcitantis Filium ſuum, hæc enim operatio uni Deo adſcribitur; operatio vero Gratiæ eſt cum concurſu libero voluntatis creatæ.

22 *Concordia omnipotentis operationis Dei in corde hominis, cum libero ipſius voluntatis conſenſu, demonſtratur illico nobis in Incarnatione, veluti in fonte, atque archetypo omnium aliarum operationum miſericordiæ, & gratiæ, quæ omnes ita gratuitæ, atque ita dependentes a Deo ſunt, ſicut ipſa originalis operatio.*

Toto Cœlo diſcordat operatio Dei incarnantis Filium ſuum ab operatione Gratiæ: Illa quippe fuit neceſſaria Humanitati aſſumptæ; hæc vero eſt libera voluntati, quatenus libere cum gratia conſenſus ſalutaris ponitur a voluntate.

23 *Deus ipſe nobis idem tradidit omnipotentis operationis ſuæ gratia, eam ſignificans per illam, qua Creaturas e nihilo producit, & mortuis reddit vitam.*

Deus creaturas e nihilo extrahit, & mortuos ad vitam revocat exercendo ſuam dumtaxat libertatem; at peccatores non reſurgunt ad vitam gratiæ habitualis, niſi gratiæ actuali miſericorditer a Deo collatæ ipſi etiam libere cooperentur.

24 *Juſta idea, quam Centurio habet de Omnipotentia Dei, & Jeſu Chriſti, in ſanandis corporibus ſolo motu ſuæ voluntatis, eſt imago ideæ, quæ haberi debet de Omnipotentia ſuæ gratiæ in ſanandis animabus a cupiditate.*

Chriſtus Dominus in ſanandis corporibus utitur ſolo motu ſuæ voluntatis; ſed in ſanandis animabus a ſua cupiditate requirit noſtrum liberum conſenſum; ut proinde corpus ad ſuam ſanitatem mere paſſive ſe habeat, anima vero etiam active relate ad ſuam.

25 *Deus illuminat animam, & eam ſanat æque ac corpus ſola ſua voluntate; jubet, ut ipſi obtemperatur.*

Deus ſanat corpus ſola ſua voluntate: contra vero animam illuminat ſua gratia actuali homini intrinſeca, ita ut cum ea debeat voluntas libere cooperari, ut ſanetur; propterea ſæpe Deus jubet, quin a nobis obtemperetur.

26 *Nullæ dantur gratiæ, niſi per Fidem.*

Quis neget etiam Infidelibus a Deo gratiam dari, qua ad Fidem amplectendam alliciantur, atque ad illam ſive proxime, ſive remote diſponantur? Aliter quomodo peccarent reſpuendo Fidem, ſi carerent gratia neceſſaria, qua poſſent ad Fidem venire?

27 *Fides eſt prima gratia, & fons omnium aliarum.*

Si etiam Infidelibus Deus miſericorditer gratiam elargitur, qua poſſint ad Fidem venire, conſectarium eſt, quod Fides non ſit prima gratia. Eſto Fides in quantum eſt libere imperata ab actu libero ſupernaturali piæ affectionis ad illam, ſit (ut habet Tridentin. ſeſſ. 6. cap. 8.) *Humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis juſtificationis.*

28 *Prima gratia, quam Deus concedit Peccatori, eſt peccatorum remiſſio.*

Gratia actualis, qua peccator ad pœnitentiam invitatur, antecedit peccatorum remiſſionem, quæ habetur per gratiam habitualem; atque adeo non eſt prima peccatoris gratia peccatorum remiſſio.

29 *Extra Eccleſiam nulla conceditur gratia.*

Extra Eccleſiam ſunt infideles, Schiſmatici, Hæretici, Excommunicati; & tamen Deus gratiam illis confert, ut poſſint ad Eccleſiæ gremium confugere; Aliter manendo in ſua infidelitate non peccarent, deeſſet quippe iis gratia ad ejurandam infidelitatem neceſſaria.

30 *Omnes, quos Deus vult ſalvare per Chriſtum, ſalvantur infallibiliter.*

Si res ita ſe haberet, nemo damnaretur, cum de fide ſit, Deum quantum eſt ex ſe velle omnes homines ſalvos fieri.

31 *Deſideria Chriſti ſemper habent ſuum effectum, pacem intimo cordium infert, quando eis illam optat.*

Deſideria Chriſti Domini ſæpe ſunt efficacia, ſolum quantum eſt ex parte ſua, ſed inefficacia ſunt vitio voluntatis, quæ gratiæ reſiſtit; & ideo non ſemper habent effectum ſuum, nec ſemper intimo cordium infertur pax, quam Chriſtus nobis exoptat.

32 *Jeſus Chriſtus ſe morti tradidit ad liberandum pro ſemper ſuo ſanguine Primogenitos, ideſt Electos, de manu Angeli exterminatoris.*

Chriſti Domini Sanguis pretioſiſſimus effuſus eſt, non ad liberandos dumtaxat Electos, ſed ad omnes omnino liberandos e Dæmonis captivitate: Dicitur enim 1. Jo. 2. *Ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris; non pro noſtris autem tantum, ſed etiam pro totius Mundi.*

33 *Proh! quantum oportet bonis terrenis, & ſibimetipſis renunciaſſe, ad hoc, ut quis fiduciam habeat ſibi, ut ita dicam, appropriandi Chriſtum Jeſum, ejus amorem, mortem et myſteria, ut facit S. Paulus dicens: Qui dilexit me, & tradidit ſemetipſum pro me.*

Errat Queſnellius, tam ſi velit, ad fiduciam habendam appropriandi ſibi Chriſti amorem & mortem requiri, quod bonis terrenis omnino nuncium remittamus, non ſolum affectu, ſed etiam effectu; quam ſi velit, oportere, ut homo ſibimet renunciet; ita ut peccet, ſi Deo famuletur intuitu mercedis æternæ: Sicut etiam ſi putet, ad hanc fiduciam habendam opus eſſe, ut ſimus a Deo dilecti, & electi, ſicut fuit Apoſtolus; cum etiam reprobi poſſint, ac teneantur in Chriſti meritis habere fiduciam ſuæ ſalutis æternæ.

34 *Gratia Adami non producebat niſi merita humana.*

Gratia Adamo collata in ſtatu naturæ innocentis non eſt eſſentialiter difformis gratiæ, quæ per Chriſtum nobis confertur in ſtatu naturæ lapſæ: Neutra itaque producit merita humana, hoc eſt humanæ naturæ debita;

bita; ſed utraque producit merita indebita naturæ humanæ ac ſupernaturalia: Aliter gratia, ut loquitur Apoſtolus, non eſſet gratia.

35 *Gratia Adami eſt ſequela creationis, & erat debita naturæ ſanæ, & integræ.*

Si gratia Adamo collata in ſtatu naturæ ſanæ, & integræ, eſſet ſequela creationis, & tali naturæ debita, ſequeretur, quod Gloria & Dei viſio non eſſet bonum humanæ atque Angelicæ naturæ omnino indebitum, & ſupernaturale.

36 *Differentia eſſentialis inter gratiam Adami, & ſtatus innocentiæ, ac gratiam Chriſtianam eſt, quod primam unuſquiſque in propria perſona recepiſſet: iſta vero non recipitur, niſi in perſona Jeſu Chriſti reſuſcitati, cui nos uniti ſumus.*

Gratia Adamica, quæ dicitur ſanitatis, collata Adamo in ſtatu naturæ innocentis, & Gratia medicinalis, quæ homini confertur in ſtatu naturæ lapſæ, non differunt eſſentialiter, ita ut illa cum libero arbitrio cohæreret, iſta non item, ſed ſit irreſiſtibilis: Sicut neque eſt verum, quod Gratia ſive actualis, ſive habitualis in perſona Chriſti recipiatur; cum nobis ex Tridentino inhæreat.

37 *Gratia Adami, ſanctificando illum in ſemetipſo, erat illi proportionata: Gratia Chriſtiana nos ſanctificando in Jeſu Chriſto, eſt omnipotens, & digna Filio Dei.*

Gratia Adamica in ſtatu naturæ innocentis non fuit illi proportionata, hoc eſt debita; neque Gratia Chriſtiana eſt omnipotens, ita ut numquam illi in ſtatu naturæ lapſæ reſiſtamus.

38 *Peccator non eſt liber, niſi ad malum, ſine gratia Liberatoris.*

Peccatum non adimit liberum arbitrium, ita ut ſine Gratia Liberatoris nequeat homo, dum peccat, a culpa abſtinere, aut bonum proſequi. Quomodo enim peccare poteſt, qui deſtitutus eſt libertate ad non peccandum?

39 *Voluntas, quam gratia non prævenit, nihil habet luminis, niſi ad aberrandum, ardoris, niſi ad ſe præcipitandum, virium, niſi ad ſe vulnerandum; eſt capax omnis mali, & incapax ad omne bonum.*

Sine gratia ſuperna voluntas libera eſt ad aberrandum, ad non ſe præcipitandum, & vulnerandum; & capax eſt ad proſequendum bonum ordinis naturalis.

40 *Sine gratia nihil amare poſſumus, niſi ad noſtram condemnationem.*

Etiam ſine gratia ſupernaturali poſſumus bonum proſequi: immo Deum ipſum amare amore naturali; qui certe non eſt ad noſtram condemnationem, quamvis non ſit ſalutaris, ac ſupernus.

41 *Omnis cognitio Dei, etiam naturalis, etiam in Philoſophis Ethnicis, non poteſt venire niſi a Deo, & ſine gratia non producit, niſi præſumptionem, vanitatem, & oppoſitionem ad ipſum Deum, loco affectuum adorationis, gratitudinis, & amoris.*

Cognitio Dei naturalis tantum abeſt, ut ſine gratia ſupernaturali producat vanitatem, præſumptionem, & oppoſitionem ad Deum, ut potius natura ſua excitet ad actus naturales adorationis, gratitudinis, & amoris erga illum.

42 *Sola gratia Chriſti reddit hominem aptum ad Sacrificium fidei, ſine hoc nihil, niſi impuritas, nihil, niſi indignitas.*

Erroneum eſt, quod ſine fidei supernæ ſacrificio nihil in nobis ſit, niſi impuritas, & indignitas; cum poſſit voluntas munita dumtaxat cognitione naturali de divina bonitate, non ſolum a culpis abſtinere, ſed etiam ad Dei dilectionem naturalem, & ad virtutis proſecutionem incendi.

43 *Primus effectus gratiæ baptiſmalis eſt facere, ut moriamur peccato; adeo ut ſpiritus, cor, ſenſus non habeant plus vitæ pro peccato, quam homo mortuus habeat pro rebus Mundi.*

Joviniani hæreſis fuit, quod gratia baptiſmalis reddat hominem impeccabilem, ea quippe peccatum penitus deſtruit, non tamen potentiam ad peccandum, neque concupiſcentiam, quæ, ut habet Tridentinum, ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat.

44 *Non ſunt, niſi duo amores, unde volitiones, & actiones omnes noſtræ naſcuntur: Amor Dei, qui omnia agit propter Deum, quemque Deus remuneratur, & Amor, quo nos ipſos, ac Mundum diligimus, qui quod ad Deum referendum eſt, non refert, & propter hoc ipſum fit malus.*

E choro virtutum virtutes Morales excludit Queſnellius, inhærens veſtigiis damnatis Baji, & Janſenii. Nonne amor ſui, amor proximi, & amor creaturarum poterunt vacare culpa, imo eſſe laudabiles, quamvis non ſint amor Dei, nec ad Deum actu, & formaliter referantur? Quis non videt actus Religionis, patientiæ, pietatis, nechon Spei ſupernaturalis eſſe laudabiles, quamvis ad actus Charitatis ſublimitatem non pertingant?

45 *Amore Dei in corde Peccatorum non amplius regnante, neceſſe eſt, ut in eo carnalis regnet cupiditas, omneſque actiones ejus corrumpat.*

Quaſi vero in corde peccatoris, ubi non amplius regnat charitas, debeat ibi cupiditas regnare, ut omnes ejus actus ſint peccaminoſi, nec poſſit peccator quicquam boni facere, ac ſeſe ad reſurgendum diſponere per actus fidei, ac ſpei ſupernaturalis.

46 *Cupiditas, aut Charitas, uſum ſenſuum bonum, vel malum faciunt.*

Circumſcripta charitate, adhuc uſus ſenſuum poteſt eſſe bonus per actus ab aliis virtutibus imperatos, puta miſericordiæ, juſtitiæ, mortificationis, pœnitentiæ, & ſimiles; aliter peccator jejunando, erogando ſtipem, reſtituendo alienum, peccaret; quo quid abſurdius?

47 *Obedientia legis profluere debet ex fonte: & hic fons eſt Charitas. Quando Dei amor eſt illius principium interius, & Dei gloria ejus finis, tunc purum eſt, quod apparet exterius; alioquin non eſt, niſi hypocriſis, aut falſa juſtitia.*

Proſcripta olim fuerat theſis illa Baji 16. dicens: *Non eſt vera legis obedientia, quæ fit ſine charitate.* Ea iterum in hac theſi velut ex Erebo emergit.

48 *Quid aliud eſſe poſſumus, niſi tenebræ, niſi aberratio, & niſi peccatum, ſine fidei lumine, ſine Chriſto, & ſine Charitate?*

Bajus pariter in trigeſima quarta ex ſuis proſcriptis theſibus idem effutiebat, dicendo: *Omne quod agit peccator, vel ſervus peccati, peccatum eſt.* Sicut etiam in 39. eructabat: *In omnibus ſuis actibus peccator ſervit dominanti cupiditati.*

49 *Ut nullum peccatum eſt ſine amore noſtri, ita nullum eſt opus bonum ſine amore Dei.*

Ex Trid. Seſſ. 6. can. 31. conſtat, non ſolum non peccare, ſed etiam bene operari, qui propter mercedem æternam operatur. Sic etiam bene operatur, qui carens amore Dei diligit proximum, audit Sacrum, jejunat. Poteſt itaque dari opus bonum ſine amore Dei.

50 *Fruſtra clamamus ad Deum, Pater mi: ſi ſpiritus Charitatis non eſt ille, qui clamat.*

Dei pientiſſimi invocatio, fiducia in ejus amore paterno, orationes, ſuſpiria, quamvis ex fonte charitatis non promaneant, adhuc conferunt ad charitatem, & juſtificationem impetrandam, ac de congruo promerendam, ſi procedant ab auxilio ſuperno: non ſunt itaque fruſtra.

51 *Fides juſtificat, quando operatur; ſed ipſa non operatur, niſi per charitatem.*

Neque verum eſt, quod fides ullatenus juſtificet, niſi tantum diſpoſitive: neque verum eſt, quod fides ſolum per charitatem operetur; peccator ſiquidem charitate deſtitutus, adhuc poteſt actus fidei exercere.

52 *Omnia alia ſalutis media continentur in fide, tamquam in ſuo germine, & ſemine; ſed hæc fides non eſt abſque amore, & fiducia.*

Erro-

Erroneum eſt, quod omnia ſalutis media in fide contineantur. Si quidem ad fidem præire debet pia affectio ad illam; & alia ſalutis media ad fidem conſequuntur, non vero illa continentur. Erroneum pariter eſt, quod fides numquam ſejungatur a charitate, necnon a fiducia, ſeu ſpe: Quamvis enim ſpes non ſejungatur a fide in qua fundatur; falſum tamen eſt, quod fides numquam ſejungatur a ſpe.

53 *Sola Charitas Chriſtiano modo facit (actiones Chriſtianas) per relationem ad Deum, & Jeſum Chriſtum.*

Scripturis, Conciliis, Patribus, & rationi refragatur, quod præter Charitatem nulla alia detur virtus, qua fiant operationes ſtudioſæ, Deo ac Chriſto gratæ. Nonne virtutes aliæ Theologales Fidei, & Spei, ac Virtutes Morales, circumſcripta relatione ad Deum, & Jeſum Chriſtum, actiones Chriſtianas operantur?

54 *Sola Charitas eſt, quæ Deo loquitur, eam ſolam Deus audit.*

Etiam actibus fidei, ſpei, timoris, pœnitentiæ, orationis &c. Deum alloquimur; ac Deus hujuſmodi noſtros affectus, & preces miſericorditer audit.

55 *Deus non coronat, niſi Charitatem; qui currit ex alio impulſu, & ex alio motivo, in vanum currit.*

Aliarum etiam virtutum actus Deus coronat; ac proinde non currit in vanum, qui ex aliarum virtutum impulſu, ac motivo currit.

56 *Deus non remunerat niſi Charitatem, quoniam Charitas ſola Deum honorat.*

Deus etiam actus fidei, ſpei, miſericordiæ, juſtitiæ, pœnitentiæ, & ſimiles remuneratur, & ab iiſdem etiam honoratur.

57 *Totum deeſt Peccatori, quando ei deeſt ſpes, et non eſt ſpes in Deo, ubi non eſt amor Dei.*

Erroneum eſt, quod ſpe deficiente, deficiat etiam fides; ſicut etiam quod non poſſit peccator charitate deficiente alios virtutum actus elicere tam ſupernaturales cum auxilio gratiæ, quam naturales nulla ſuperna gratia adjutus. Erroneum pariter eſt, quod ſine Dei amore, & ſine Charitate, ſpes ſupernaturalis reperiri non poſſit.

58 *Nec Deus eſt, nec religio, ubi non eſt Charitas.*

Quaſi vero non poſſit peccator Charitate denudatus Deo adhærere per actus fidei, ac ſpei, illumque per actus Religionis colere; & ſic ad recuperandam gratiam ſe diſponere, prout ad id obligatur ex Trident. Seſſ. 6. cap. 6.

59 *Oratio impiorum eſt novum peccatum, & quod Deus illis concedit, eſt novum in eos judicium.*

Horret animus audire, quod peccatoris Dei clementiam implorantis oratio ſit nova culpa; unde nequeat cum Publicano Lucæ 18. Dicere: *Deus propitius eſto mihi peccatori.* Sicut etiam quod beneficia ſive ſpiritualia, ſive temporalia eidem erogata in novum judicium vertantur, itaut peccator, etiamſi bene iiſdem beneficiis utatur, adhuc ob illa ſit damnandus, & puniendus.

60 *Si ſolus ſupplicii timor animat pœnitentiam, quo hæc eſt magis violenta, eo magis ducit ad deſperationem.*

Solus ſupplicii timor animans Pœnitentiam (hoc eſt Attritio) non eſt actus violentus, ſeu coactus, ut definit Trid. ſeſſ. 14. can. 5. eſto ſit moleſtus, & arduus. Nec inducit ad deſperationem, cum præſto nobis ſit Deus ſuæ gratiæ adjutorio, quo arduitas emolliatur.

61 *Timor nonniſi manum cohibet, cor autem tamdiu peccato addicitur, quamdiu ab amore juſtitiæ non ducitur.*

Timor gehennæ movens ad actum Attritionis, non ſolum manum, ſed etiam cor removet a culpa, eſto non involvat amorem Charitatis.

62 *Qui a malo non abſtinet, niſi timore pœnæ, illud committit in corde ſuo, & jam eſt reus coram Deo.*

Qui ſolum timore gehennæ abſtinet a culpa, non eſt reus coram Deo, nec peccat, ſed bene operatur; & talis actus eſt ſupernaturalis, ut habetur ex theſi 15. ab Alex. VIII. proſcripta.

63 *Baptizatus adhuc eſt ſub lege ſicut Judæus, ſi legem non adimpleat, aut adimpleat ex ſolo timore.*

Erroneum eſt, quod ſupponitur, videlicet, Judæos adimplendo legem ex timore pœnæ ſemper fuiſſe ſub lege (in qua, ut habet Auguſtinus, peccatum dominabatur) ſeu ſemper peccaſſe; cum bene, ac ſupernaturaliter operetur, qui ex timore gehennæ a culpa abſtinet, & legem adimplet. Erroneum pariter a fortiori eſt, quod baptizatus ex eodem timore legem adimplens, ſit ſimiliter ſub lege, & non ſub gratia, qua adjuvetur ad legem implendam.

64 *Sub maledicto legis numquam fit bonum, quia peccatur, ſive faciendo malum, ſive illud nonniſi ob timorem evitando.*

Quamvis ſub maledicto, ſeu peccato legis (hoc eſt ſub lege ſcripta, in qua juxta phraſim Auguſtini concupiſcentia, & peccatum dominabatur) ut plurimum homines peccarent; laudabiliter tamen operabantur, quando ob timorem gehennæ & pœnarum culpas declinabant: Sicut etiam quando in actibus virtutum Theologalium, ac moralium ſeſe exercebat: Falſiſſimum proinde eſt, quod numquam ſub eo maledicto fieret bonum, & quod culpabiliter ob timorem culpa evitaretur.

65 *Moyſes, Prophetæ, Sacerdotes, & Doctores legis mortui ſunt, abſque eo quod ullum Deo dederint filium, cum non effecerint niſi mancipia per timorem.*

Moyſes, & alii enumerati in hac theſi, plurimos Deo dederunt in Lege ſcripta filios, hoc eſt viros Sanctos, qui ex motivo charitatis tanquam Dei filii operarentur, & non ex timore ſervili ut ſervili, tamquam mancipia: Siquidem Joannes, Apoc. 7. ex ſingulis tribubus vidit duodecim millia Signatos, *ſtantes ante thronum Dei, & Agni.*

66 *Qui vult Deo appropinquare, nec debet ad ipſum venire cum brutalibus paſſionibus, neque adduci per inſtinctum naturalem, aut per timorem, ſicuti Beſtiæ, ſed per fidem, et per amorem, ſicuti filii.*

Etiam per inſtinctum naturalem adducimur ad Dei cognitionem, & amorem; necnon per timorem; dummodo non ſit mundanus: Nec ſolum per fidem, & amorem Deo appropinquamus, ſed etiam per alias virtutes.

67 *Timor ſervilis non ſibi repræſentat Deum, niſi ut dominum durum, imperioſum, injuſtum, intractabilem.*

Timor ſervilis, qui ſupernaturalis eſt, Deum repræſentat ut eſt in ſe, videlicet ut miſericordem ſimul, & juſtum; quippe qui de ſuo miſericors eſt, & benignus, de noſtro vero juſtus. Timor hic a Sanctis Patribus dicitur eſſe Oſtiarius Charitatis, quia per illum patet nobis aditus ad Dei Dilectionem.

68 *Dei Bonitas abbreviavit viam ſalutis claudendo totum in Fide, et precibus.*

Sola fides ſine operibus, & aliis virtutibus non ſufficit ad ſalutem: Fides quippe ſine operibus mortua eſt, Jacobi 2.

69 *Fides, uſus, augmentum, et præmium Fidei, totum eſt donum puræ liberalitatis Dei.*

Erronee in hac theſi excluditur noſtra cooperatio in fide libere amplectenda, necnon in ejus uſu, augmento, ac præmio: Sicut enim libere, ac meritorie Deo credimus, ita libere utimur habitu infuſo fidei, exercendo actus, quibus mereamur fidei augmentum, ac præmium.

70 *Numquam Deus affligit innocentes; et afflictiones ſemper ſerviunt, vel ad puniendum peccatum, vel ad purificandum Peccatorem.*

Nonne innumeri juſti, & culpæ cujuſvis immunes, a Deo in hac vita affliguntur ob altos fines ſuæ Providentiæ, præſertim ut tolerantia pœnarum ad ſpiritualem profectum, & ad æternæ gloriæ incrementum

conferat? Beatiſſima Virgo Regina fuit Martyrum, & prorſus immaculata.

71 *Homo ob ſui conſervationem poteſt ſeſe diſpenſare ab ea lege, quam Deus condidit propter ejus utilitatem.*

Immenſum oſtium laxitati aperiretur, ſi quilibet poſſet ſecummet diſpenſare a legibus in propriam hominum utilitatem a Deo conditis. Potuiſſet Suſanna citra culpam in adulterium cum Senioribus conſentire; licite poſſet quis pejerare, & fidem abnegare, ad declinandum mortem a Tyranno intentatam, & ſic de aliis legibus.

72 *Nota Eccleſiæ Chriſtianæ eſt, quod ſit Catholica, comprehendens, & omnes Angelos Cæli, & omnes Electos, & juſtos terræ, & omnium Sæculorum.*

Vult Queſnellius juxta hæreſim Calvinianam, in hac, & in aliis proxime ſequentibus Theſibus excludere ab Eccleſia viſibili Catholica peccatores, ut eximat ſe, ſuoſque Aſſeclas a Prælatorum, ac Pontificum juriſdictione, ſi forte in peccatum aliquod iſti inciderint. Falſo etiam in hac Theſi dicuntur Angeli ſpectare ad Eccleſiam viſibilem. Falſum denique eſt ad eamdem ſpectare Electos, & Juſtos omnium ſæculorum: Si enim nunc ſint Infideles, Hæretici, aut excommunicati, ad Eccleſiam nunc non pertinent, quamvis futuri ſint juſti.

73 *Quid eſt Eccleſia, niſi cætus Filiorum Dei manentium in ejus ſinu, adoptatorum in Chriſto, ſubſiſtentium in ejus perſona, redemptorum ejus ſanguine, viventium ejus ſpiritu, agentium per ejus gratiam, & expectantium gratiam futuri Sæculi?*

Etiam peccatores, ac Reprobi, ſi ſint baptiſmo inſigniti, ad Eccleſiam conſtituendam ſpectant. Et ſunt legitimi Paſtores, etiam qui forte in culpam inciderint, aut ſint Reprobi. Aliter incerta eſſet Paſtorum juriſdictio, cum incertum ſit, num ſint Electi, an Reprobi. Falſum pariter eſt, quod adoptati ſubſiſtant in perſona Chriſti Domini.

74 *Eccleſia, ſive integer Chriſtus, Incarnatum Verbum habet ut Caput, omnes vero Sanctos ut membra.*

Eccleſia eſt Cœtus hominum veram fidem profitentium, ac utentium Sacramentis a Chriſto Domino inſtitutis ſub regimine Prælatorum, ac præſertim Pontificis Chriſti in terra Vicarii. Propterea Eccleſia non eſt integer Chriſtus; hic enim eſt ſolum Eccleſiæ caput, & inſtitutor, quin ſubſit regimini ſui Vicarii, nec ſit Sacramentorum ſuſceptor. Quod ſi ſolum Sancti, utpote Chriſti membra, Eccleſiam conſtituerent, paſtores qui facile a malignis notari poſſent, quod culpam aliquam patrarint, juriſdictione carerent.

75 *Eccleſia eſt unus ſolus homo, compoſitus ex pluribus membris, quorum Chriſtus eſt Caput, vita, ſubſiſtentia, & perſona; unus ſolus Chriſtus, compoſitus ex pluribus Sanctis, quorum eſt Sanctificator.*

Eccleſia non eſt unus ſolus homo compoſitus ex Sanctis, ſed conficitur etiam a peccatoribus: nec Chriſtus eſt Sanctorum ſubſiſtentia, ac perſona.

76 *Nihil ſpatioſius Eccleſia Dei, quia omnes Electi & Juſti omnium Sæculorum illam componunt.*

Electi, qui erunt juſti, ſi nunc ſint Infideles, vel excommunicati, Apoſtatæ, aut Cathecumeni, nunc ad Eccleſiam conſtituendam non ſpectant; ad hanc vero ſpectant etiam peccatores, Reprobi, ſi ſint actu fideles.

77 *Qui non ducit vitam dignam Filio Dei, & membro Chriſti, ceſſat interius habere Deum pro Patre, et Chriſtum pro capite.*

Qui non ducit vitam dignam Filio Dei, deſinit quidem habere gratiam, ſeu Filiationem Dei adoptivam, ac deſinit habere Chriſtum pro Capite, in quantum hic influit in membra viva, ſicut vitis in palmites: Sed non deſinit habere Deum pro Patre, in quantum retinet ejus doctrinam, ac fidem; nec deſinit habere Chriſtum pro capite quoad influxum auxiliorum, ut per gratiam vivificetur. Propterea etiam peccatores fideles Eccleſiam militantem conſtituunt, cum non ſint membra abſciſſa, ut ſunt excommunicati.

78 *Separatur quis a Populo Electo, cujus figura fuit Populus Judaicus, et Caput eſt Jeſus Chriſtus, tam non vivendo ſecundum Evangelium, quam non credendo Evangelio.*

Separantur quidem a populo Electo, nempe ab Eccleſia, qui non credunt Evangelio, ſeu Infideles; non tamen qui non vivunt ſecundum Evangelium, ſeu peccatores, ſi veram fidem profiteantur, ac utantur Sacramentis a Chriſto Domino inſtitutis ſub Prælatorum regimine, ac præſertim Vicarii Chriſti Domini. Eccleſia enim inſtar ſagenæ miſſæ in mare bonos ſimul & malos piſces accipit, ut habetur in Evangelio.

79 *Utile, et neceſſarium eſt omni tempore, omni loco, et omni perſonarum generi ſtudere, et cognoſcere ſpiritum, Pietatem, et Myſteria Sacræ Scripturæ.*

Antiquæ hæreſes in hac, & proxime ſequentibus Theſibus a Queſnellio exſuſcitantur. Si cuivis perſonarum generi neceſſe eſſet ſtudere omni tempore & loco Bibliis Sacris, maxima fidelium pars eſſet in ſtatu damnationis: Et Eccleſia erraret, vetando, ne omnibus indiſcriminatim lectio Sacrarum Scripturarum vulgari lingua permittatur, ſi talis lectio omnibus eſſet utilis, ac neceſſaria.

80 *Lectio Sacræ Scripturæ eſt pro omnibus.*

Explicatio Sacrarum Scripturarum quæ fit ſingulis feſtis per Parochos, & Concionatores, prout præcipit Tridentinum, eſt profecto pro omnibus; non tamen earumdem lectio, cum ea non ſit ad captum omnium.

81 *Obſcuritas ſancta verbi Dei non eſt Laicis ratio diſpenſandi ſe ipſos ab ejus lectione.*

Obſcuritas ſancta Verbi Dei eſt in cauſa, cur non omnibus laicis, etiam idiotis, ac fœminis, talis lectio permittatur, ne in foveam aberrando incidant, ſi non facem præferat doctus interpres.

82 *Dies Dominicus a Chriſtianis debet ſanctificari lectionibus pietatis, et ſuper omnia Sanctarum Scripturarum. Damnoſum eſt velle Chriſtianum ab hac lectione retrahere.*

Dies Dominicus ſanctificari quidem debet operibus pietatis, non tamen ab omnibus lectione Sacrarum Scripturarum: Idiotis quippe, ac fœminis explanatio myſteriorum fidei per Parochos, & Concionatores facienda eſt. Nec eſt damnoſum, ſed utile iſtos ab ea lectione retrahere, & ad audiendos Parochos, ac Concionatores mittere, quoties legendo Scripturas ob ingenii tarditatem errores potius haurire poſſunt, quam Catholicas veritates.

83 *Eſt illuſio ſibi perſuadere, quod notitia Myſteriorum Religionis non debeat communicari fœminis, lectione ſacrorum librorum. Non ex fœminarum ſimplicitate, ſed ex ſuperba Virorum ſcientia, ortus eſt Scripturarum abuſus, et natæ ſunt hæreſes.*

Communicanda profecto ſunt fœminis myſteria fidei; at non lectiones Bibliorum, quæ illarum captum ſuperant. Sicut ex ſuperba virorum ſcientia, ita etiam ex fœminarum ſimplicitate ſæpe hæreſes ortæ ſunt (ut advertit D. Hieronymus) & Scripturarum abuſus.

84 *Abripere e Chriſtianorum manibus novum Teſtamentum, ſeu eis illud clauſum tenere, auferendo eis modum illud intelligendi, eſt illis Chriſti os obturare.*

Tunc os Chriſti veluti obturaretur abripiendo ab idiotarum manibus novum teſtamentum, quoties deeſſent in Eccleſia Miniſtri Chriſti Dom. qui ad illorum captum ſe accommodarent, explicando myſteria novi teſtamenti.

85 *Interdicere Chriſtianis lectionem Sacræ Scripturæ, præſertim Evangelii, eſt interdicere uſum luminis filiis lucis, et facere ut patiantur ſpeciem quamdam excommunicationis.*

Interdicere indoctis lectionem Scripturarum, a qua obtenebrari potius poſſent, quam illuſtrari, non eſt interdicere uſum luminis filiis lucis; ſed eſt velle, ut in

ſa-

ſacra obſcuritate Verbi Dei adeant Parochos, & Concionatores, qui facem præferant, ne in foveam errorum cadant. Hinc Chriſtus Dom. voluit per vocem Apoſtolorum doceri omnes Gentes. Et Eunuchus (Actorum 8.) Reginæ Æthiopum Philippo dicente, *Putaſne intelligis, quæ legis?* apte reſpondit: *Quomodo poſſum, niſi aliquis oſtenderit mihi?*

86 *Eripere ſimplici Populo hoc ſolatium, jungendi vocem ſuam voci totius Eccleſiæ, eſt uſus contrarius praxi Apoſtolicæ, & intentioni Dei.*

Vetare, ne vernacula lingua publice divina officia legantur, & canantur, conſonat praxi Apoſtolorum, ac intentioni Dei; Etenim Apoſtoli annunciarunt quidem Evangelium linguis earum Gentium, quibus prædicabant, ſed non ſcripſerunt illud eorum linguis; cum ſolum Hebraice, & Græce ſcripſerint; & juxta nonnullos D. Marcus Evangelium ſcripſit Latine: Nec aliter oportebat divina oracula ſcribi, ac divina officia peragi, quam lingua aliqua communiſſima, ne paſſim errores ſubreperent.

87 *Modus plenus ſapientia, lumine, & Charitate, eſt dare animabus tempus portandi cum humilitate, & ſentiendi ſtatum peccati, petendi ſpiritum pœnitentiæ, & contritionis, & incipiendi, ad minus ſatisfacere juſtitiæ Dei, antequam reconcilientur.*

Errat, & vehementer errat Confeſſarius, ſi velit pœnitentibus dare tempus ſentiendi ſtatum peccati. Debet illos ſtatim ad contritionem, ac ad reconciliationem cum Deo excitare, & abſolutionem Sacramentalem rite diſpoſito ſtatim juxta praxim Eccleſiæ impertiri. Tunc ſolum illam differre debet, quando Medicus exiſtimat id expedire; quod non ſæpe contingit: unde univerſim non debent pœnitentes ſaltem incipere ſatisfactionem, antequam abſolvantur.

88 *Ignoramus quid ſit peccatum, & vera pœnitentia, quando volumus ſtatim reſtitui poſſeſſioni bonorum illorum, quibus nos peccatum ſpoliavit & detrectamus ſeparationis iſtius ferre confuſionem.*

Ex notitia gravitatis offenſæ divinæ, ac veræ pœnitentiæ, provenit, quod peccator velit illico ad Dei miſericordiam confugere, & in poſſeſſionem bonorum amiſſorum reſtitui; non detrectando tamen confuſionem, quod tam bonum Dominum, & tam benignum Patrem offenderit.

89 *Quartus decimus gradus converſionis Peccatoris eſt, quod, cum ſit jam reconciliatus, habet jus aſſiſtendi Sacrificio Eccleſiæ.*

Errat, ſupponendo peccatorem quemcumque ante reconciliationem non poſſe (atque adeo non debere diebus feſtis) ſacrificio aſſiſtere ad exhibendum Deo exteriorem cultum, & ad implorandum fructum ſacrificii, ut poſſit ſupernis auxiliis adjutus conteri, & culparum ſordibus emundari.

90 *Eccleſia authoritatem excommunicandi habet, ut eam exerceat per primos Paſtores de conſenſu, ſaltem præſumpto, totius Corporis.*

Si ad excommunicationem ferendam requireretur conſenſus, ſaltem præſumptus, totius Eccleſiæ, atque adeo etiam laicorum, innumera ſequerentur abſurda Ex Trident. ſeſſ. 25. c. 3. in unius Epiſcopi arbitrio & conſcientia id poſitum eſt. Multo magis a veritate abhorret quod auctoritas excommunicandi ab Eccleſia, atque adeo etiam a Laicis, per primos Paſtores exerceatur.

91 *Excommunicationis injuſtæ metus nunquam debet nos impedire ab implendo debito noſtro: Nunquam eximus ab Eccleſia, etiam quando hominum nequitia, videmur ab ea impulſi, quando Deo Jeſu Chriſto, atque ipſi Eccleſiæ per Charitatem affixi ſumus.*

Id verum eſt de excommunicatione evidenter injuſta, non vero de illa, quam ſuperior cenſet eſſe juſtam, & ſubditus contumaciter præſumit injuſtam. Si tamen excommunicatio ſit ſubdito dumtaxat evidenter injuſta, non tamen omnibus, adhuc ſervanda eſt ad ſcandalum vitandum. Quod ſi ſolum probabiliter a ſubdito putetur eſſe injuſta, abſolute ſervanda eſt, ita ut judicium ſuperioris judicio ſubditi prævaleat.

92 *Pati potius in pace excommunicationem, & anathema injuſtum, quam prodere veritatem, eſt imitari Sanctum Paulum: tantum abeſt, ut ſit erigere ſe contra auctoritatem, aut ſcindere unitatem.*

Contra auctoritatem Eccleſiæ ſe erigit, & unitatem ſcindit, qui vult potius pati excommunicationem, quæ a Prælato creditur juſta, & a ſubdito dicitur eſſe injuſta, quam præceptis Prælatorum obtemperare. Hinc non dicitur prodere veritatem, ſed captivare intellectum in obſequium fidei, qui damnat ut erroneas theſes a Pontifice ex cathedra damnatas, eſto per hallucinationem ipſe falſitatem non deprehendat.

93 *Jeſus quandoque ſanat vulnera, quæ præceps Primorum Paſtorum feſtinatio infligit, ſine ipſius mandato; Jeſus reſtituit, quod ipſi inconſiderato Zelo reſcindunt.*

Chriſtus Dom. non ſanat vulnera a Paſtoribus inflicta, quando iſti per excommunicationem ſeparant ab Eccleſia refractarios; quamvis aliquando excommunicatio ex odio, & inconſiderato zelo feratur; dummodo feratur rationabiliter & juris ordine ſervato. Hinc D. Gregorius, *Sententia Paſtoris*, inquit, *ſive juſta, ſive injuſta, timenda eſt.*

94 *Nihil pejorem de Eccleſia opinionem ingerit ejus inimicis, quam videre illic dominatum exerceri ſupra fidem fidelium, & foveri diviſiones propter res, quæ nec fidem lædunt, nec mores.*

Nonniſi delirando Eccleſia Chriſti ſponſa ac dilecta dici poteſt, quod cum ſcandalo exerceat dominatum ſupra fidem fidelium, & foveat diviſiones propter res, quæ ad fidem, aut mores non ſpectant: Quaſi vero non ſpectet ad fidem, ac mores damnare Janſenianas Theſes, ac præſcribere modum, quo debeant ejurari.

95 *Veritates eo devenerunt, ut ſint lingua quaſi peregrina pleriſque Chriſtianis, & modus eas prædicandi eſt veluti idioma incognitum: adeo remotus eſt a ſimplicitate Apoſtolorum, & ſupra communem captum fidelium; neque ſatis advertitur, quod hic defectus ſit unum ex ſignis maxime ſenſibilibus ſenectutis Eccleſiæ, & iræ Dei in filios ſuos.*

Delirium pariter eſt, quod Eccleſia, quam Chriſtus Dom. fundavit, ſeneſcere aliquando poſſit; quodque Catholicæ veritates ſint pleriſque lingua peregrina, & modus eas prædicandi ſit idioma incognitum, ſitque remotus a ſimplicitate Apoſtolorum, & ſupra captum fidelium. Poſſunt quidem multi ex Concionatoribus in hoc deficere, non tamen ipſa Eccleſia.

96 *Deus permittit, ut omnes Poteſtates ſint contrariæ Prædicatoribus veritatis, ut ejus victoria attribui non poſſit, niſi divinæ gratiæ.*

Si nomine Prædicatorum veritatis intelligat Queſnellus Janſenianos, commentitium eſt quod ſint veritatis Prædicatores, dum prædicant theſes ab Eccleſia damnatas; & Deus non permittit, ſed vult, poteſtates omnes eſſe illis contrarias. Sin intelligat Concionatores Evangelicos, & Paſtores, commentitium eſt, quod poteſtates omnes ſint iis contrariæ, cum non poſſit Eccleſia deficere.

97 *Nimis ſæpe contingit membra illa, quæ magis ſancte, ac magis ſtricte unita Eccleſiæ ſunt, deſpici, atque tractari tamquam indigna, ut ſint in Eccleſia, vel tamquam ab ea ſeparata; ſed Juſtus vivit ex fide, & non ex opinione hominum.*

Si nomine iſtorum membrorum veniant Janſeniani, qui ſunt Eccleſiæ rebelles, quomodo dici poteſt, quod ſint ſancte, ac ſtricte unita Eccleſiæ, cum ſint membra per excommunicationem abſciſſa? Sin veniant Juſti, & Martyres, quomodo dici poteſt, quod nimis ſæpe tam indigne ab Eccleſia tractentur? Nonne Eccleſia ipſa ſic tractando iſtos erraret?

98 *Status perſecutionis, & pœnarum, quas quis tolerat, tamquam Hæreticus, flagitioſus, & impius,*

 ulti-